

Proverbs

משלי

יִאָרְבוּ יַעֲפֹנוּ לְנַפְשָׁתָם: ¹⁹ כֵּן אַרְחוֹת
 כָּל־בַּצֵּעַ בַּצֵּעַ אֶת־נַפְשׁ בְּעַלְיוֹ יִקַּח: פ
²⁰ חֲכָמוֹת בְּחֻזַּן תִּלְוָה בְּרַחְבוֹת תִּתֵּן
 קוֹלָהּ: ²¹ בְּרֹאשׁ הַמַּיִת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי
 שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמֶר: ²² עַד־מָתַי
 | פְּתִיחַ תִּאֱהָבוּ פִּתְי וְלֹצִים לְצוֹן חֲמָדוֹ
 לָהֶם וְכִסְיִלִים יִשְׁנְאוּ־דַעַת: ²³ תִּשׁוּבוּ
 לְתוֹכְחָתִי הִנֵּה אֲבִיעָה לָכֶם רוּחִי
 אוֹדִיעָה דְבַרִּי אֶתְכֶם: ²⁴ יַעַן קָרָאתִי וְ
 וְתִמְאַנּוּ נְטִיתִי יָדִי וְאִזֵּן מִקְשִׁיב: ²⁵ וְ
 וְתִפְרָעוּ כָל־עֲצָתִי וְתוֹכְחָתִי לֹא
 אֲבִיתֶם: ²⁶ גַּם־אֲנִי בְּאִידְכֶם אֲשַׁחֵק
 אֲלַעֵג בְּבֹא פִחְדְכֶם: ²⁷ בְּבֹא ^{כ/שאוה} כְּ
^{כ/שואה} | פִּחְדְכֶם וְאִידְכֶם כְּסוֹפָה
 יֵאָתֶה בְּבֹא עָלֵיכֶם צָרָה וְצוֹקָה: ²⁸ אִזֵּן
 יִקְרָא/נְגִי וְלֹא אֶעֱנֶה יִשְׁחַר/נְגִי וְלֹא
 יִמְצָא/נְגִי: ²⁹ תַּחַת כִּי־שָׁנְאוּ דַעַת וְיִרְאֶת
 יְהוָה לֹא בַחֲרוּ: ³⁰ לֹא־אָבוּ לְעֲצָתִי נֶאֱצוּ
 כָל־תוֹכְחָתִי: ³¹ וְיֹאכְלוּ מִפְּרֵי דַרְכָם
 וְמִמַּעֲצוֹתֵיהֶם יִשְׁבְּעוּ: ³² כִּי מְשׁוֹבֵת
 פְּתִיחַ תִּהְרַגְוּ וְשִׁלּוֹת כְּסִילִים תִּאֲבָד
 ד / ם: ³³ וְשִׁמְעֵ לִי יִשְׁכַּן־בְּטַח וְשִׁאֲנֵן מ
 מ / פִּחַד רָעָה: פ

2 בְּנִי אִם־תִּקַּח אֲמַרְיָה וְמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן
 אֶתְךָ: ² לְהִקְשִׁיב לְחֲכָמָה אֲזַנְךָ תִּטֶּה
 לְבָבְךָ לְתַבּוּנָה: ³ כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא
 לְתַבּוּנָה תִתֵּן קוֹלְךָ: ⁴ אִם־תִּבְקֹשׁ נָה כ

1 מְשָׁלִי שְׁלֹמֹה בְּדָוִד מֶלֶךְ
 יִשְׂרָאֵל: ² לְדַעַת חֲכָמָה וְמוֹסֵר לְהַבִּין
 אֲמַרְיָה בִינָה: ³ לְקַחַת מוֹסֵר הַשֶּׁבֶל צֶדֶק
 וְמִשְׁפָּט וְמִיִּשְׁרָיִם: ⁴ לְתַת לְפִתְאִים
 עֲרָמָה לְנַעַר דַּעַת וְמִזְמָה: ⁵ יִשְׁמַע חֲכָם
 וְיִזְסַף לְקַח וְנִבּוֹן תַּחֲבִלוֹת יִקְנֶה: ⁶ לְ
 לְהַבִּין מְשָׁל וְמַלְיָצָה דְבַרִּי חֲכָמִים וְ
 וְחִידוֹתָם: ⁷ יִרְאֵת יְהוָה רֵאשִׁית דַּעַת
 חֲכָמָה וְמוֹסֵר אֲוִילִים בָּזוּ: פ
⁸ שְׁמַע בְּנִי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאַל־תִּטְשׁ
 תּוֹרַת אֲמִיךָ: ⁹ כִּי | לֹוִית חֹן הֵם לְרֹאשׁוֹךָ
 וְעֹנְקִים לְגִרְגָּתִיךָ: ¹⁰ בְּנִי אִם־יִפְתּוֹךָ
 חֲטָאִים אַל־תִּבָּא: ¹¹ אִם־יֹאמְרוּ לְכֹה
 אֶתְנוּ נִאֲרְבֶּה לְדָם נִצְפְּנָה לְנִקְי
 חַנָּם: ¹² גַּבְלָעִם כְּשֹׁאֵל חַיִּים וְתַמִּימִים
 כְּיֹרְדֵי בּוֹר: ¹³ כָּל־הוֹן יִקַּר נִמְצָא נִמְלֹא
 בְּתִינּוּ שִׁלָּל: ¹⁴ גּוֹרְלְךָ תִפִּיל בְּתוֹכְנוּ
 כִּים אֲחִיד יִהְיֶה לְכַלְנוּ: ¹⁵ בְּנִי אַל־תִּלְךָ
 בְּדַרְךְ אֶתְּם מִנַּע רַגְלְךָ מִנְּתִיבַת
 ת / ם: ¹⁶ כִּי רַגְלֵי־הֶם לְרַע יִרוּצוּ וְיִמְהָרוּ
 לְשִׁפְדֵי־דָם: ¹⁷ כִּי־חַנָּם מְזַרְהָ רֵשֶׁת בְּ
 בְּ / עֵינֵי כָל־בַּעַל ^U כִּנְיָ: ¹⁸ וְהֵם לְדַמְּם

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

לְבַרְךָ: ² כִּי אֶרְךָ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְ
 וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ: ³ חֶסֶד וְאַמֶּת אֶל־
 יַעֲזֹב/ךָ קִשְׁרָם עַל־גְּרוֹתֶיךָ כְּתֹב/ם
 עַל־לוֹחַ לְבַרְךָ: ⁴ וּמִצָּאֵחַן וְשִׁכְל־טוֹב
 בְּעֵינֶי אֱלֹהִים וְאָדָם: ⁵
⁵ בְּטַח אֶל־יְהוָה בְּכָל־לְבָבְךָ וְאֶל־בֵּינְתֶךָ
 אֶל־תִּשְׁעֵן: ⁶ בְּכָל־דַּרְכֶיךָ דַּע/הוּ וְהוּא
 יִישֵׁר אֶרְחֹתֶיךָ: ⁷ אֶל־תִּהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינֶיךָ
 יֵרָא אֶת־יְהוָה וְסוֹר מֵרַע: ⁸ רַפְאוֹת תִּהְיֶה
 לְשֶׁרְךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ: ⁹ כִּבֵּד אֶת־
 יְהוָה מֵהוֹנֵן/ךָ וּמֵרְאֵשִׁית כָּל־תְּבוּאוֹת
 תֶּךָ: ¹⁰ וְיִמְלְאוּ אֶסְמֶיךָ שִׁבְעַת יָמֵי
 יְפָרְצוּ: ¹¹
¹¹ מוֹסֵר יְהוָה בְּנֵי אֶל־תִּמְאָס וְאֶל־תִּקְעַן
 בְּתוֹכָתָ/ו: ¹² כִּי אֵת אֲשֶׁר יֶאֱהָב יְהוָה
 יוֹכִיחַ וְכִ/אֵב אֶת־בְּנֵי יִרְצָה: ¹³ אֲשֶׁר־יֵאָדָם
 מִצָּא חֶכְמָה וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה: ¹⁴ כִּי
 טוֹב סַחֲרָה מִסַּחֲר־כֶּסֶף וְ/מִחֲרוֹץ
 תְּבוּאוֹתֶיהָ: ¹⁵ יִקְרָה הִיא מִפְּנִיִּים מִפְּנִינִים
 וְכָל־חֲפָצֶיךָ לֹא יִשׁוּב־בָּ/הָ: ¹⁶ אֶרְךָ יָמִים
 בְּיָמֶינָה בְּשִׂמְאוֹלָה עֶשֶׂר וְ
 וְ/כְבוֹד: ¹⁷ דַּרְכֶיךָ דַּרְכֵי־נְעָם וְ/כָל־
 נְתִיבוֹתֶיךָ שָׁלוֹם: ¹⁸ עֵץ־חַיִּים הִיא לְ
 לְ/מַחְזִיקִים בָּ/הָ וְ/תִמְכִּינָה מְאֹשֶׁר: ¹⁹
¹⁹ יְהוָה בְּחֶכְמָה יִסְד־אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם
 בְּ/תְבוּנָה: ²⁰ בְּ/דַעְתָּ/ו תְּהוֹמֹת נִבְקְעוּ וְ
 וְ/שִׁחֲקִים יִרְעִפוּ־טֹל: ²¹ בְּנֵי אֶל־יִלְזוּ מִ
 מִ/עֵינֶיךָ נָצַר תִּשְׁיָה וְ/מִזְמָה: ²² וְ/יִהְיוּ

וְ/כִ/מִטְמוֹנִים תִּחְפְּשֵׁנָה: ⁵ אֲזִ
 תִּבִּין יִרְאֵת יְהוָה וְ/דַעַת אֱלֹהִים
 תִּמְצָא: ⁶ כִּי־יְהוָה יִתֵּן חֶכְמָה מִ/פִּיו וְ/דַעַת
 וְ/תְבוּנָה: ⁷ וְ/צַפֵּן יִצְפֹּן לְ/יִשְׁרָיִם תּוֹשִׁיָה מִגֵּן
 לְ/הִלְכֵי תָם: ⁸ לְ/נָצַר אֶרְחוֹת מִשְׁפָּט וְ
 וְ/דַרְךָ חֲסִידֶיךָ חֲסִידֶיךָ יִשְׁמֵר: ⁹ אֲזִ תִּבִּין
 צֶדֶק וְ/מִשְׁפָּט וְ/מִיִּשְׁרָיִם כָּל־מַעְגְּל־
 טוֹב: ¹⁰ כִּי־תְבוּא חֶכְמָה בְּ/לְבָבְךָ וְ/דַעַת
 לְ/נַפְשְׁךָ יִנְעָם: ¹¹ מִזְמָה תִּשְׁמֵר עָלֶיךָ
 תְּבוּנָה תִּנְצֵר/כָּה: ¹² לְ/הִצִּיל/ךָ מִ/דַּרְךָ רַע
 מִ/אִישׁ מְדַבֵּר תְּהַפְּכוֹת: ¹³ הָ/עוֹזִבִים
 אֶרְחוֹת יִשֵּׁר לְ/לֶכֶת בְּ/דַרְכֵי־חֶשֶׁד: ¹⁴ הָ
 הָ/שֹׂמְחִים לְ/עֲשׂוֹת רַע יִגִּילוּ בְּ/תְהַפְּכוֹת
 רַע: ¹⁵ אֲשֶׁר אֶרְחֹתֶי/הֶם עֲקָשִׁים וְ/נְלוֹזִים
 בְּ/מַעְגְּלוֹת/ם: ¹⁶ לְ/הִצִּיל/ךָ מֵ/אִשָּׁה זָרָה
 מִ/נִּכְרִיָה אִמְרִיָה הַחֲלִיקָה: ¹⁷ הָ/עוֹזֵבֵת
 אֶלּוֹף נְעוּרֶיהָ וְ/אֶת־בְּרִית אֱלֹהֶיהָ
 שָׁכַחָה: ¹⁸ כִּי שָׁחָה אֶל־מֹות בֵּיתָ/הָ וְ/אֶל־
 רְפָאִים מַעְגְּלֶתֶי/הָ: ¹⁹ כָּל־בְּאִי/הָ לֹא
 יִשׁוּבוּ/וּ וְ/לֹא־יִשְׁיִגּוּ אֶרְחוֹת חַיִּים: ²⁰ לְ/מַעַן
 תִּלָּךְ בְּ/דַרְךָ טוֹבִים וְ/אֶרְחוֹת צַדִּיקִים
 תִּשְׁמֵר: ²¹ כִּי־יִשְׁרָיִם יִשְׁכְּנוּ ^{pQ} אֶרֶץ וְ
 וְ/תִמְיָמִים יוֹתְרוּ בָ/הָ: ²² וְ/רִשְׁעִים מִ/אֶרֶץ
 יִכְרְתוּ וְ/בוֹגְדִים יִסְחוּ מִמֶּנָּה: ^פ

3 בְּנֵי תוֹרַת־י אֶל־תִּשְׁכַּח וְ/מִצְוֹת־י יִצַּר

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.
 p We read punctuation in L differently from BHS.

חֲכָמָה קָנָה חֲכָמָה ו/ב/כָּל-קִנְיָנִי/י קָנָה
 בִּינָה: ⁸ סִלְסִלָּהּ ו/תְּרוֹמֶמֶךָ תְּכַבֵּד/י כִּי
 תַּחֲבֹק/נָה: ⁹ תִּתֵּן ל/רֹאשׁ/י לְוִיתָחוֹן
 עֲטֹרֶת תְּפָאֶרֶת תִּמְגַּנֵּךָ: ¹⁰ שְׁמַע בְּנִי ו/ו
 ו/קַח אֲמָרִי ו/יִרְבוּ ל/י שְׁנוֹת
 חַיִּים: ¹¹ ב/דְּרֹךְ חֲכָמָה הִרְתִּי/י
 הִדְרַכְתִּי/י ב/מַעְגְּלֵי-יִשְׂרָאֵל: ¹² ב/לֶכְתְּ/י
 לֹא-יֵצֵר צַעֲדִי ו/אִם-תְּרוֹץ לֹא
 תִכְשַׁל: ¹³ הַחֲזֹק ב/מוֹסֵר אֶל-תִּרְוֵךְ נֹצֵרָה
 כִּי-יֵאָמֵר חַיִּי/י: ¹⁴ ב/אֶרֶח רְשָׁעִים אֶל-תִּבְאָ
 ו/אֶל-תִּאֲשֵׁר ב/דְּרֹךְ רָעִים: ¹⁵ פָּרַע/הוּ
 אֶל-תִּעְבְּרֵב/ו שְׁטָה מ/עָלְיוֹ ו/ו
 ו/עֲבוֹר: ¹⁶ כִּי לֹא יִשְׁנוּ אִם-לֹא יָרְעוּ ו/ו
 ו/נִגְזְלָה שְׁנַתָּם אִם-לֹא יִכְשִׁילוּ
 יִכְשִׁילוּ: ¹⁷ כִּי לֶחֱמוֹ לֶחֶם רָשָׁע ו/יִזֵּן
 חֲמָסִים יִשְׁתּוּ: ¹⁸ ו/אֶרֶח צְדִיקִים כ/אֹזֶר
 נְגִיָה הוֹלֵךְ ו/אֹזֶר עַד-נֶכּוֹן הַיּוֹם: ¹⁹ דְּרֹךְ
 רְשָׁעִים כ/אֶפְלָה לֹא יָדְעוּ ב/מָה יִכְשָׁלוּ: פ
²⁰ בְּנִי ל/דַּבְּרִי הַקְּשִׁיבָה ל/אֲמָרִי הִטֵּ-
 אָזְנוֹ/י: ²¹ אֶל-יְלִיזוֹ מ/עֵינַי/י שְׁמַר/ם ב/ו
 ב/תּוֹד לְבָב/י: ²² כִּי-חַיִּים הֵם ל/י
 ל/מִצְאֵי/הֶם ו/ל/כָּל-בֶּשֶׂר/ו מִרְפָּא: ²³ מ/ו
 מ/כָּל-מִשְׁמֵר נֹצֵר לְבָב/י כִּי-מָמְנוֹ תּוֹצְאוֹת
 חַיִּים: ²⁴ הִסֵּר מִמֶּךָ עֲקֻשׁוֹת פֶּה ו/לְזוֹת
 שְׁפָתַיִם הִרְחַק מִמֶּךָ: ²⁵ עֵינַי/י ל/נִכְח
 יְבִיטוּ ו/עֲפַעְפִּי/י יִישְׁרוּ נִגְדֶּךָ: ²⁶ פֶּלֶס
 מַעְגַּל רִגְלֶךָ ו/כָּל-דְּרָכֶי/י יִפְנוּ: ²⁷ אֶל-
 תִּטְיִמֵן ו/שְׁמֹאֵל הִסֵּר רִגְלֶךָ מ/רַע:

חַיִּים ל/נִפְשִׁי/י ו/חֲזוֹן ל/גְּרִגְרֹתִי/י: ²³ אִזְּ
 תִלְךָ ל/בֶּטַח דְּרָכֶי/י ו/רִגְלֶךָ לֹא
 תִגּוֹף: ²⁴ אִם-תִּשְׁכַּב לֹא-תִפְחָד ו/שְׁכַבְתָּ
 ו/עֲרֹבָה שְׁנַתָּ/י: ²⁵ אֶל-תִּירָא מ/פַּחַד
 פֶּתְאִים ו/מ/שְׂאֵת רְשָׁעִים כִּי תִבְאָ: ²⁶ כִּי-
 יִהְיֶה יְהִיָּה ב/כִּסְלִי/י ו/שְׁמֵר רִגְלֶךָ מ/ו
 מ/לֶכְד: ²⁷ אֶל-תִּמְנַע-טוֹב מ/בְּעָלְיוֹ ב/ו
 ב/הֵיזֶת ל/אֵל יְדִי/י ל/עֲשׂוֹת: ²⁸ אֶל-
 תִּאֲמַר ל/רַעִי/י ל/רַעֲ/י אֲלֵךְ ו/שׁוֹב ו/מִחַר
 אֲתֵן ו/יֵשׁ אִתָּךְ: ²⁹ אֶל-תִּחַרֵּשׁ עַל-רַעֲ/י
 רַעֲ/י ו/הוֹאִי-יֹשֵׁב ל/בֶּטַח אִתָּךְ: ³⁰ אֶל-
 תִּרְוֹב תִּרְוִיב עַם-אָדָם חָנָם אִם-לֹא גִמְלֶךָ
 רַעֲ/י: ³¹ אֶל-תִּקְנֵא ב/אִישׁ חָמָס ו/אֶל-
 תִּבְחָר ב/כָּל-דְּרָכֶי/י: ³² כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה
 גְּלוֹז ו/אֶת-יִשְׂרָאֵל סוֹד/ו: ³³ מֵאֶרֶת יְהוָה
 ב/בֵּית רָשָׁע ו/נֹוֹה צְדִיקִים יִבְרָךְ: ³⁴ אִם-
 ל/לְצִים הוֹאִי-לֵיץ ו/ל/עֲנִיִּים ו/ל/עֲנִיִּים יִתֵּן
 חֵן: ³⁵ כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ ו/כִּסְיֵלִים מֵרִים
 קְלוֹז: פ

4 שְׁמַעוּ בָנִים מוֹסֵר אָב ו/הַקְּשִׁיבוּ ל/י
 ל/דַּעַת בִּינָה: ² כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי ל/כֶּם
 תִּזְרְתִי אֶל-תִּעֲזָבוּ: ³ כִּי-בֵן הָיִיתִי ל/אָבִי
 רָד ו/יִחִיד ל/פְּנֵי אֲמִי: ⁴ ו/יִרְגֵּי ו/יִאֲמַר
 ל/י יִתְמָד-דְּבָרִי לְבָב/י שְׁמֵר מִצּוֹתִי ו/ו
 ו/חִיָּה: ⁵ קָנָה חֲכָמָה קָנָה בִּינָה אֶל-תִּשְׁכַּח
 ו/אֶל-תִּטֵּט מ/אֲמַרֵי-פִי: ⁶ אֶל-תִּעֲזָבָה ו/ו
 ו/תִּשְׁמַר/י אֶהְבֶּה ו/תִּצְרֶךָ: ⁷ רֵאשִׁית

מִפְּלִס׃²² עֹונוֹתַי/וּ׃^U יִלְכֹד/נִ/ו אֶת־הָ/רִשָּׁע
וּב/חֲבִלֵי חֲטָאתַ/ו יִתְמַד׃²³ הוּא יָמוּת
בְּ/אֵין מוֹסֵר וּבְ/רֵב אֹולֶתַ/ו יִשְׁגָה׃ פ

6 בְּנִי אִם־עֲרַבְתָּ לְ/רַעֲךָ תִקְעֶת לְ/זֶר
כַּפֵּי/ךָ׃² גֹּנְקֶשֶׁת בְּ/אִמְרֵי־פִי/ךָ גִלְפֹדֶת בְּ
בְּ/אִמְרֵי־פִי/ךָ׃³ עֲשֵׂה זֹאת אִפּוּא | בְּנִי
וְ/הִנְצֵל כִּי בָאת בְּ/כַף־רַעֲךָ לְךָ הִתְרַפֵּס
וּ/רְהַב רַעֲי/ךָ׃⁴ אֶל־תִּתֵּן שְׁנָה לְ/עֵינֶי/ךָ
וְ/תִנוּמָה לְ/עַפְפֵי/ךָ׃⁵ הִנְצֵל כְּ/צָבִי מִ/יָד
וְ/כְ/צִפּוֹר מִ/יָד יָקוּשׁ׃ פ
⁶ לֹךְ־אֶל־נַמְלָה עֲצֹל רֵאָה דִרְכֶיהָ ו
וּ/חֲכָם׃⁷ אֲשֶׁר אִיוֹלָה קָצִין שֹטֵר ו
וּ/מִשָּׁל׃⁸ תִּכִּין בְּ/קִיץ לַחֲמָה אַגְרָה בְּ
בְּ/קָצִיר מֵאֲכָל/ה׃⁹ עַד־מְתֵי עֲצֹל | תִשְׁכַּב
מְתֵי תִקוּם מִ/שְׁנַת/ךָ׃¹⁰ מְעַט שְׁנוֹת מְעַט
תְּנוּמוֹת מְעַט | חֲבֵק יָדַיִם לְ/שֹכֵב׃¹¹ ו
וּ/בֵאֵר־כְּ/מֵהֶלֶךְ רֵאשֶׁךָ וְ/מִחֲסָר/ךָ כְּ/אִישׁ
מִגֵּן׃ פ

¹² אָדָם בְּלִיעַל אִישׁ אֹון הוֹלֵךְ עֲקֻשׁוֹת
פָּה׃¹³ קִרְץ בְּ/עֵינָו׃^Q מִלֵּל בְּ/רִגְלָו׃^Q
מָרָה בְּ/אֲצַבְעֵתַי/ו׃¹⁴ תִּהְפְּכוֹת | בְּ/לִבּוֹ

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.
Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.
q We have abandoned or added a ketib/qere relative to BHS. In doing this we agree with L against BHS.
Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.
q We have abandoned or added a ketib/qere relative to BHS. In doing this we agree with L against BHS.

5 בְּנִי לְ/חֲכַמְתִּי הַקְשִׁיבָה לְ/תְבוּנָתִי/י
הִטְאָזְנֶךָ׃² לְ/שֹמֵר מְזֻמוֹת וְ/דַעַת
שְׁפָתַי/ךָ יִנְצְרוּ׃³ כִּי נִפְתַּת תִּטְפְּנָה שְׁפָתַי
זָרָה וְ/חֲלַק מִ/שְׁמוֹן חֲכָ/ה׃⁴ וְ/אֲחֵרִית/ה
מָרָה כְּ/לַעֲנָה חֲדָה כְּ/חֲרַב פִּיּוֹת׃⁵ רִגְלֵי/ה
יִרְדּוֹת מוֹת שְׂאוֹל צַעְדֵיהָ יִתְמָכוּ׃⁶ אֲרַח
חַיִּים פּוֹת־פִּלֵס נָעוּ מִעֲגֻלְתֵיהָ לֹא תִדַע׃ פ
וְ/עַתָּה בָנִים שִׁמְעוּ־לִי וְ/אֶל־תִּסְוּרוּ מִ
מִ/אִמְרֵי־פִי׃⁸ הִרְחַק מִ/עֲלֵי/ה דִרְבָּךָ
וְ/אֶל־תִּקְרַב אֶל־פֶּתַח בֵּית/ה׃⁹ פּוֹתִתָן
לְ/אֲחֵרִים הוֹדֵךָ וְ/שְׁנַתִי/ךָ לְ
לְ/אֲכָזְרֵי׃¹⁰ פְּוִישְׁבָעוּ זָרִים כַּחֲךָ וְ
וְ/עֲצָבִי/ךָ בְּ/בֵית נְכָרֵי׃¹¹ וְ/נָהַמְתָּ בְּ
בְּ/אֲחֵרִית/ךָ בְּ/כָלוֹת בְּשֶׁר/ךָ וְ/שֹאֲרֶךָ
רָ/ךָ׃¹² וְ/אִמְרַתְּ אִיךָ שְׁנֵאתִי מוֹסֵר וְ
וְ/תוֹכַחַת נֶאֱזַן לְבִי׃¹³ וְ/לֹא־שִׁמְעֵתִי בְּ
בְּ/קוֹל מוֹרֵי וְ/לְ/מִלְמַדִי לֹא־הִטִּיתִי אָזְנִי
נִ/י׃¹⁴ כְּ/מֵעַט הֵייתִי בְּ/כִלְרַע בְּ/תוֹךְ
קֹהֵל וְ/עַדָּה׃¹⁵ שְׁתֵּה־מַיִם מִ/בוֹר/ךָ וְ
וְ/נִזְלִים מִ/תּוֹךְ בְּאֵר/ךָ׃¹⁶ יִפּוּצוּ מֵעֵינֵתִי/ךָ
חוּצָה בְּ/רַחְבוֹת פְּלִגִי־מַיִם׃¹⁷ יִהְיוּ־לְ/ךָ
לְ/בִדָּךָ וְ/אֵין לְ/זָרִים אֶת/ךָ׃¹⁸ יִהְיֶה־
מִקּוֹר/ךָ בְּרוּךְ וְ/שְׁמַח מִ/אִשֶׁת נְעוּרֶךָ
רָ/ךָ׃¹⁹ אֵילַת אֶהָבִים וְ/יַעֲלֶת־חֵן דָּדֵי/ה
יִרְוֶךָ בְּ/כִלְעֵת בְּ/אֶהְבֵת/ה תִשְׁגָה
תְּמִיד׃²⁰ וְ/לְ/מָה תִשְׁגָה בְּנִי בְ/זָרָה וְ
וְ/תַחֲבֹק חֵק נְכָרֵיהָ׃²¹ כִּי נִכַח | עֵינֵי יְהוָה
דִרְכֵי־אִישׁ וְ/כִלְמִעֲגֻלְתֵי/ו

חַרֶשׁ רַע בְּכֹל־עֵת מְדִינִים
 יִשְׁלַח: ¹⁵ עַל־כֵּן פְּתֹאם יָבֹא אִידֹ/ו פֶּתַע
 יִשְׁבֵּר וְ/אִין מֶרְפֵּא: פ
¹⁶ שְׁשֶׁה־נְּהָ שָׁנָא יְהוּה וְ/שְׁבַע תּוֹעֵבוֹת
 תּוֹעֵבַת־נַפְשׁ/ו: ¹⁷ עֵינַיִם רַמּוֹת לְשׁוֹן שְׁקָר
 וְ/יָדַיִם שַׁפְּכוֹת דְּסִנְקִי: ¹⁸ לֵב חַרֶשׁ
 מַחְשְׁבוֹת אֲזֵן רַגְלַיִם מְמַהֲרוֹת לְרוּץ לְ
 לְ/רַעָה: ¹⁹ U יִפִּיחַ בְּזַבִּים עַד שְׁקָר וְ/מִשְׁלַח
 מְדִנִים בֵּין אַחִים: פ
²⁰ נֶצֶר בְּנִי מִצְנוֹת אָבִי/ךָ וְ/אֶל־תִּטְשׁ
 תּוֹרַת אִמִּ/ךָ: ²¹ קִשְׁרָם עַל־לִבְךָ תִּמְיֵד
 עֲנִידֹם עַל־גְּרָגְלֹתֶ/ךָ: ²² בְּ/הִתְהַלֵּכְךָ/ךָ C
 תִּנְחָה אֶת־ךָ בְּ/שֹׁכְבְךָ/ךָ תִּשְׁמַר עָלֶי/ךָ וְ
 וְ/הַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֶ/ךָ: ²³ כִּי גַר מִצְוָה
 וְ/תוֹרָה אֹזֵר וְ/דֶרֶךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת
 מוֹסֵר: ²⁴ לְ/שִׁמְרֶ/ךָ מִ/אֲשֶׁת רַע מְ/חַלְקֹת
 לְשׁוֹן נִכְרִיָּה: ²⁵ אֶל־תִּחַמַּד יִפְיָה בְּ/לִבְךָ
 בְּ/ךָ וְ/אֶל־תִּקְחֶ/ךָ בְּ/עַפְעָפִי/ה: ²⁶ כִּי
 בְּעַד־אִשָּׁה זֹנָה עַד־כֹּכַר לָחֵם וְ/אֲשֶׁת
 אִישׁ נֶפֶשׁ יִקְרָה תִּצּוּד: פ
²⁷ הִ/יִּחַתֶּה אִישׁ אִישׁ בְּ/חִיקוֹ/ו וְ/בִגְדֵי/ו לֹא
 תִּשְׁרַפְּנָה: ²⁸ אִם־יְהִלְךָ אִישׁ עַל־הַגָּחֳלִים
 וְ/רַגְלֵי/ו לֹא תִכְוִינָה: ²⁹ כֵּן הִ/בָּא אֶל־
 אֲשֶׁת רַעֲהוּ לֹא יִנְקָה כָּל־הַ/נִּגְעַת בְּ
 בְ/ה: ³⁰ לֹא־יְבוֹזוּ לְ/גִנְבֵי כִי יִגְנוֹב לְ/מִלְאָ

7 בְּנִי שְׁמַר אִמְרֵי/ו וְ/מִצְוֹתֵי/ו תִּצְפֹּן
 אֶת־ךָ: ² שְׁמַר מִצְוֹתֵי/ו וְ/חִיָּה וְ/תוֹרַתֵי/ו
 כְּ/אִישׁוֹן עֵינֵי/ךָ: ³ קִשְׁרָם עַל־אֲצַבְעֵתֵי/ךָ
 כְּתַבֵּ/ם עַל־לִוַח לִבְךָ: ⁴ אֱמַר לְ/חַכְמָה
 אֶתְחִי אֶת־ךָ וְ/מִדַּע לְ/בִינָה תִקְרָא: ⁵ לְ
 לְ/שִׁמְרֶ/ךָ מִ/אִשָּׁה זָרָה מְ/נִכְרִיָּה אִמְרֵי/הָ
 הַחֲלִיקָה: ⁶ כִּי בְ/חִלּוֹן בֵּיתֵי/ו בְּעַד אֲשַׁנְבִּי
 נִשְׁקַפְּתִי: ⁷ וְ/אֶרְאֶ בְ/פְתָאִים אֲבִינָה בְ
 בְ/בָנִים גַּעַר חֲסֵר־לֵב: ⁸ עֲבֵר בְּ/שׁוּק אֲצַל
 פְּנֵיהָ וְ/דֶרֶךְ בֵּיתָה יִצְעֵד: ⁹ בְּ/נִשְׁפֹּף־בְּ
 בְ/עֵרֵב יוֹם בְּ/אִישׁוֹן לַיְלָה וְ/אֶפְלָה: ¹⁰ וְ
 וְ/הִנֵּה אִשָּׁה לְ/קִרְאָתֹ/ו שִׁית זֹנָה וְ/נִצְרַת
 לָב: ¹¹ הַמִּיָּה הִיא וְ/סִרְרַת בְּ/בֵיתָה לֹא־
 יִשְׁכְּנוּ רַגְלֵי/הָ: ¹² פְּעַם אֶ בְ/חֹזֶן פְּעַם בְּ
 בְ/רַחְבוֹת וְ/אֲצַל כָּל־פְּנֵה תִאָּרֵב: ¹³ וְ
 וְ/הַחֲזִיקָה בְ/ו C וְ/נִשְׁקָה־לְ/ו הַעֲזָה פְּנֵי/הָ
 וְ/תִאָּמַר לְ/ו: ¹⁴ זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלֶי/ו הֵ/יִזוֹם

יִשְׁלַח יִשְׁבֵּר וְ/אִין מֶרְפֵּא: פ
¹⁶ שְׁשֶׁה־נְּהָ שָׁנָא יְהוּה וְ/שְׁבַע תּוֹעֵבוֹת
 תּוֹעֵבַת־נַפְשׁ/ו: ¹⁷ עֵינַיִם רַמּוֹת לְשׁוֹן שְׁקָר
 וְ/יָדַיִם שַׁפְּכוֹת דְּסִנְקִי: ¹⁸ לֵב חַרֶשׁ
 מַחְשְׁבוֹת אֲזֵן רַגְלַיִם מְמַהֲרוֹת לְרוּץ לְ
 לְ/רַעָה: ¹⁹ U יִפִּיחַ בְּזַבִּים עַד שְׁקָר וְ/מִשְׁלַח
 מְדִנִים בֵּין אַחִים: פ
²⁰ נֶצֶר בְּנִי מִצְנוֹת אָבִי/ךָ וְ/אֶל־תִּטְשׁ
 תּוֹרַת אִמִּ/ךָ: ²¹ קִשְׁרָם עַל־לִבְךָ תִּמְיֵד
 עֲנִידֹם עַל־גְּרָגְלֹתֶ/ךָ: ²² בְּ/הִתְהַלֵּכְךָ/ךָ C
 תִּנְחָה אֶת־ךָ בְּ/שֹׁכְבְךָ/ךָ תִּשְׁמַר עָלֶי/ךָ וְ
 וְ/הַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֶ/ךָ: ²³ כִּי גַר מִצְוָה
 וְ/תוֹרָה אֹזֵר וְ/דֶרֶךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת
 מוֹסֵר: ²⁴ לְ/שִׁמְרֶ/ךָ מִ/אֲשֶׁת רַע מְ/חַלְקֹת
 לְשׁוֹן נִכְרִיָּה: ²⁵ אֶל־תִּחַמַּד יִפְיָה בְּ/לִבְךָ
 בְּ/ךָ וְ/אֶל־תִּקְחֶ/ךָ בְּ/עַפְעָפִי/ה: ²⁶ כִּי
 בְּעַד־אִשָּׁה זֹנָה עַד־כֹּכַר לָחֵם וְ/אֲשֶׁת
 אִישׁ נֶפֶשׁ יִקְרָה תִּצּוּד: פ
²⁷ הִ/יִּחַתֶּה אִישׁ אִישׁ בְּ/חִיקוֹ/ו וְ/בִגְדֵי/ו לֹא
 תִּשְׁרַפְּנָה: ²⁸ אִם־יְהִלְךָ אִישׁ עַל־הַגָּחֳלִים
 וְ/רַגְלֵי/ו לֹא תִכְוִינָה: ²⁹ כֵּן הִ/בָּא אֶל־
 אֲשֶׁת רַעֲהוּ לֹא יִנְקָה כָּל־הַ/נִּגְעַת בְּ
 בְ/ה: ³⁰ לֹא־יְבוֹזוּ לְ/גִנְבֵי כִי יִגְנוֹב לְ/מִלְאָ

C We read one or more accents in L differently from BHQ.
 c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

y Yathir readings in L which we have designated as Qeres when both Dothan and BHS list a Qere.
 U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.
 C We read one or more accents in L differently from BHQ.

לִבִּי: ⁶ שָׁמְעוּ כִּי־נִגְיָדִים אֲדַבֵּר וְ/מִפֶּתַח
 שְׁפָתַי מִיִּשְׁרָיִם: ⁷ כִּי־אֵמֶת יִהְיֶה חֶכְמִי
 וְ/תוֹעֵבֶת שְׁפָתַי רָשָׁע: ⁸ בְּ/צַדֵּק כָּל־
 אֲמַרֵי־פִי אֵין בָּ/הֶם נִפְתָּל וְ
 וְ/עַקְשׁ: ⁹ כָּל/ם נִכְחִים לְ/מִבֵּין וְ/יִשְׁרָיִם
 לְ/מִצְאֵי דַעַת: ¹⁰ קָחוּ־מוֹסְרִי וְ/אֶל־כֶּסֶף
 וְ/דַעַת מְ/חֲרוֹץ נִבְחָר: ¹¹ כִּי־טוֹבָה חֲכָמָה
 מְ/פִנְיָנִים וְ/כָל־חֲפָצִים לֹא יִשְׁוּיֶב
 בְּ/הָ: ¹² אֲנִי־חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי עֲרָמָה וְ/דַעַת
 מְזֻמּוֹת אֲמַצָּא: ¹³ יִרְאֵת יְהוָה שְׁנֵאת רַע
 גָּאָה וְ/גֵאוֹן וְ/דֶרֶךְ רַע וְ/פִי תִהְיֶכֶת
 שְׁנֵאתִי: ¹⁴ לִי־עֵצָה וְ/תוֹשִׁיָה אֲנִי בִינָה
 לִי גְבוּרָה: ¹⁵ בְּ/י מַלְכִים יִמְלְכוּ וְ/רוֹזְנִים
 יִחְקְקוּ צַדֵּק: ¹⁶ בְּ/י שָׁרִים יִשְׁרוּ וְ/נְדִיבִים
 כָּל־שְׁפָטֵי צַדֵּק: ¹⁷ אֲנִי אֶהְבֵּיהָ אֶהְבֵּי אֶהֱבֵי
 וְ/מִשְׁחָרִי יִמְצָא/נִי: ¹⁸ עֲשֵׂרוּ/כְבוֹד
 אֲתִי הוֹן עֲתֵק וְ/צַדִּיקָה: ¹⁹ טוֹב פְּרִי מִ
 מְ/חֲרוֹץ וְ/מִ/פֶּז וְ/תְבוּאָתִי מְ/כֶסֶף
 נִבְחָר: ²⁰ בְּ/אֶרֶח־צַדִּיקָה אֶהְלֹךְ U בְּ/תוֹךְ
 נְתִיבוֹת מִשְׁפָּט: ²¹ לְ/הִנְחִיל אֶהְבֵּי וְ/יֵשׁ
 וְ/אֶצְרֵתִי/הֶם אֲמַלֵּא: פ
²² יְהוָה קָנָנִי רֵאשִׁית דְּרָכִי וְ/קָדָם
 מִפְּעֻלָּי/ו מְ/אֵז: ²³ מְ/עוֹלָם נִסְכַּתִּי מְ/רֵאשׁ
 מִ/קִּדְמֵי־אֶרֶץ: ²⁴ בְּ/אֵין־תְּהִמּוֹת חוֹלְלֵתִי
 בְּ/אֵין מְעִינּוֹת נִכְבְּדֵי־מִים: ²⁵ בְּ/טָרָם
 הָרִים הִטְבַּעוּ לְ/פָנַי גְּבֻעוֹת
 חוֹלְלֵתִי: ²⁶ עַד־לֹא עָשָׂה אֶרֶץ וְ/חוֹצוֹת וְ

שְׁלֵמֵתִי נִדְרִי: ¹⁵ עַל־כֵּן יֵצְאֵתִי לְ/קִרְאָתִי/ךָ
 לְ/שֹׁחַר פָּנָי/ךָ וְ/אֲמַצָּא/ךָ: ¹⁶ מְרִבֵּדִים
 רִבְדֵתִי עֲרִשְׁ/י חֲטָבוֹת אֲטוֹן
 מִצְרָיִם: ¹⁷ נִפְתִּי מִשְׁכַּבִּי מִרְ/אֵהֲלִים וְ
 וְ/קִנְמוֹן: ¹⁸ לְכָה נִרוּהָ דָדִים עַד־הַ/בְּקָר
 נִתְעַלְטָה בְּ/אֶהֱבִים: ¹⁹ כִּי אֵין הָ/אִישׁ בְּ
 בְּ/בֵית/ו הֶלֶךְ בְּ/דֶרֶךְ מְ/רַחֵק: ²⁰ צְרוּר־
 הַ/כֶּסֶף לִקַּח בְּ/יָד/ו לְ/יוֹם הַ/כֶּסֶף יָבֵא
 בֵית/ו: ²¹ הִטְתָּו בְּ/רֵב לִקְחָה בְּ/חֶלֶק
 שְׁפָתֶיהָ תִדְיַח/נו: ²² הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ
 פִּתְאֵם בְּ/שׁוֹר אֶל־טַבַּח U יָבֹא וְ/כְ/עֵכֶס
 אֶל־מוֹסֵר אֲוִיל: ²³ עַד יִפְלַח חֵץ כְּבִד/ו בְּ
 בְּ/מִהָרָ צְפוּר אֶל־פֶּח וְ/לֹא־יִדַע כִּי־בְ
 בְּ/נִפְשׁ/ו הוּא: פ
²⁴ וְ/עֵתָה בָנִים שָׁמְעוּ־לִי וְ/הִקְשִׁיבוּ לִי
 לְ/אֲמַרֵי־פִי: ²⁵ אֶל־יִשְׁט אֶל־דְּרָכֶיהָ לִבִּי
 בְּ/ךָ אֶל־תִּתַּע בְּ/נְתִיבוֹתֶיהָ: ²⁶ כִּי־רִבִּים
 חֲלָלִים הִפִּילָה וְ/עֲצָמִים כָּל־
 הֲרָגֶיהָ: ²⁷ דְּרָכֶי שְׂאוֹל בֵּיתָה יִרְדּוֹת אֶל־
 חֲדָרֵי־מָוֶת: פ

8 הַ/לֹא־חֲכָמָה תִקְרָא וְ/תְבוֹנָה תִתֵּן
 קוֹלָהָ: ² בְּ/רֵאש־מְרוֹמִים עַל־דֶּרֶךְ בֵּית
 נְתִיבוֹת נִצְבָה: ³ לְ/יַד־שְׁעָרִים לְ/פִי־קָרַת
 מְבֹא פִתְחִים תִרְנָה: ⁴ אֵלֵיכֶם אִישִׁים
 אֶקְרָא וְ/קוֹלִי אֶל־בְּנֵי אָדָם: ⁵ הִבִּינוּ
 פִתְאִים עֲרָמָה וְ/כִסִּילִים הִבִּינוּ

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

קָלוֹן ו/מוֹכִיחַ ל/רָשָׁע מוֹמ/ו: ⁸ אֶל-תּוֹכַח
 לָץ פּוֹ-יִשְׁנָא/ךְ הוֹכַח ל/חֲכָם ו/יֵאָהֵב
 ב/ךְ: ⁹ תָּזוּ ל/חֲכָם ו/יִחַפְּסוּ-עוֹד הוֹדַע ל/
 ל/צָדִיק ו/יֹוסֵף לָקַח: פ
¹⁰ תַּחֲלַת חֲכָמָה יֵרָאֵת יְהוָה ו/דַּעַת
 קְדָשִׁים בִּינָה: ¹¹ כִּי-בִי יִרְבוּ יַמֵּי/ךְ ו/
 ו/יֹוסִיפוּ ל/ךְ שְׁנוֹת חַיִּים: ¹² אִם-חֲכַמְתָּ
 חֲכַמְתָּ ל/ךְ ו/לְצַדִּיק ל/בְּדָךְ תִּשָּׂא: ¹³ אֲשֶׁת
 בְּסִילוֹת הַמֵּיהַ פְּתִיּוֹת ו/בַל-יִדְעָה
 מָה: ¹⁴ ו/יִשְׁבֶּה ל/פֶּתַח בַּיִת/הָ עַל-כֹּפֵא
 מְרַמֵּי קֶרֶת: ¹⁵ ל/קִרְא ל/עֲבָרֵי-דָרְךָ הָ
 הָ /מִיִּשְׁרַיִם אֲרָחוֹת/ם: ¹⁶ מִי־פִתִּי יִסֵּר הִנֵּה
 ו/חֲסֵר-לֵב ו/אֲמָרָה ל/ו: ¹⁷ מִי־סַגְנוּבִים
 יִמְתְּקוּ ו/לֶחֶם סִתְרִים יִנַּעַם: ¹⁸ ו/לֹא-יִדַּע
 כִּי־רָפְאִים שֵׁם ב/עַמְקֵי שְׂאוֹל קִרְאִי/הָ: פ

ו/רֹאשׁ עֲפָרוֹת V תַּבֵּל: ²⁷ ב/הַכִּינּוּ שָׁמַיִם
 שֵׁם אָנִי ב/חֹק/ו חוֹג עַל-פְּנֵי
 תְּהוֹם: ²⁸ ב/אֲמַצּוּ שְׁחָקִים מ/מַּעַל בִּי
 ב/עֲזוּז עֵינֹוֹת תְּהוֹם: ²⁹ U ב/שׁוּמְ/ו ל/יָם |
 חֶק/ו ו/מִים לֹא יַעֲבְרוּ-פִּי/ו ב/חֹק/ו
 מוֹסְדֵי אָרֶץ: ³⁰ ו/אֶהְיֶה אֶצְלוֹ אֲמוֹן ו/
 ו/אֶהְיֶה שֹׁשְׁעִים יוֹם | יוֹם מִשְׁחַקֶּת ל/
 ל/פְּנֵי/ו ב/כַּל־עֵת: ³¹ מִשְׁחַקֶּת ב/תַּבֵּל
 אֲרָצוֹ ו/שֹׁשְׁעֵי אֶת-בְּנֵי אָדָם: פ
³² ו/עֲתָה בָנִים שִׁמְעוּ-לִי ו/אֲשֶׁרֵי דְרָכֵי
 יִשְׁמְרוּ: ³³ שִׁמְעוּ מוֹסֵר ו/חֲכָמוּ ו/אֶל-
 תִּפְרָעוּ: ³⁴ אֲשֶׁרֵי אָדָם שִׁמַּעַ לִי ל/שְׁקֹד
 עַל-דַּלְתֹתֵי יוֹם | יוֹם ל/שֹׁמֵר מְזוֹזוֹת
 פֶּתַח/י: ³⁵ כִּי מִצְאֵי ^{מצאֵי} מִצְאֵי חַיִּים ו/
 ו/יִפְקֹ רְצוֹן מ/יְהוָה: ³⁶ ו/חֲטֹאֵי חַמֵּס
 נִפְשׁוּ/ו כָּל-מִשְׁנֵאֵי אֲהָבוּ מוֹת: פ

10 משלי שלמה פ

בֵּן חֲכָם יִשְׁמַח-אָב ו/בֶּן כְּסִיל תוֹגַת אָמ
 ו/י: ² לֹא-יֹועִילוּ אוֹצְרוֹת רָשָׁע ו/צְדָקָה
 תִּצְלֵל מ/מוֹת: ³ לֹא-יִרְעִיב יְהוָה נֶפֶשׁ צָדִיק
 ו/הוֹת רָשָׁעִים יִהְדָּף: ⁴ רֹאשׁ עֲשֵׂה כֶּף-
 רַמְיָה ו/יָד חֲרוּצִים תַּעֲשִׂיר: ⁵ אֲגַר ב/קִיץ
 בֶּן מִשְׁכִּיל נִרְדָּם ב/קִצִּיר בֶּן
 מִבִּישׁ: ⁶ בְּרָכוֹת ל/רֹאשׁ צָדִיק ו/פִּי
 רָשָׁעִים יִכְסֶה חֲמָס: ⁷ זָכַר צָדִיק ל/בְּרָכָה
 ו/שֵׁם רָשָׁעִים יִרְקַב: ⁸ חֲכָם-לֵב יִקַּח מְצוֹת
 ו/אוֹיֵל שְׁפָתַיִם יִלְבֹּט: ⁹ הוֹלֵךְ ב/תָּם יִלְךְ

9 חֲכָמוֹת בְּנִתָּה בַיִת/הָ חֲצֵבָה עֲמוּדֵי/הָ
 שְׁבַע/הָ: ² טְבַחְהָ טְבַחְהָ מִסְכַּה יִינָה אֵף מ
 עָרְכָה שְׁלַחְנָה: ³ שְׁלַחְהָ נַעֲרֹתֵי/הָ תִקְרָא
 עַל-גִּפְי מְרַמֵּי קֶרֶת: ⁴ מִי־פִתִּי יִסֵּר הִנֵּה
 חֲסֵר-לֵב אֲמָרָה ל/ו: ⁵ לָכוּ לַחֲמוּ ב/לַחֲמֵי
 ו/שִׁתּוּ ב/יַיִן מִסְכָּתֵי: ⁶ עֲזְבוּ פְתָאִים ו/חֵיו
 ו/אֲשֶׁרוּ ב/דָּרְךָ בִינָה: ⁷ יִסֵּר | לָץ לָקַח ל/ו

V We read one or more vowels in L differently from BHQ.
 U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.
 y Yathir readings in L which we have designated as Qeres when both Dothan and BHS list a Qere.

תִּקְצַרְנָה: ²⁸ תּוֹחֶלֶת צְדִיקִים שְׂמֵחָה וְ
 וְ/תִקְוֹת רְשָׁעִים תֵּאבֵד: ²⁹ מֵעוֹז לְ/תָם
 דָּרָךְ יְהוָה וְ/מִחֶתֶה לְ/פִעֲלֵי אָוֶן: ³⁰ צְדִיק
 לְ/עוֹלָם בַּל־יִמוּט וְ/רְשָׁעִים לֹא יִשְׁכְּנוּ-
 אָרֶץ: ³¹ פִּי־צְדִיק יִנּוֹב חֲכָמָה וְ/לִשׁוֹן
 תְּהַפְּכוֹת תִּכְרַת: ³² שְׂפִתֵי צְדִיק יִדְעוּן
 רִצּוֹן וְ/פִי רְשָׁעִים תְּהַפְּכוֹת:

11 מֵאֲזֵנֵי מֶרְמָה תּוֹעֵבֶת יְהוָה וְ/אָבֶן
 שְׁלֵמָה רִצּוֹנוֹ: ² בְּאֶזְדוֹן וְ/יִבֵּא קִלְוֹן וְ
 וְ/אֶת־צְנוּעִים חֲכָמָה: ³ תִּמְתַּת יִשְׂרָאֵל
 תִּנְחַם וְ/סֶלֶף בּוֹגְדִים וְ/שׂוֹדִים יִשְׁדָּם: ⁴ לֹא־
 יִזְעִיל הוֹן בְּ/יָוֶם עֲבָרָה וְ/צְדָקָה תִּצְלֵל מִ
 מִ/מּוֹת: ⁵ צְדָקַת תָּמִים תִּיִּשֶׁר דְּרָכָו וְ/בִ
 בְּ/רִשְׁעָתוֹ יִפֹּל רָשָׁע: ⁶ צְדָקַת יִשְׂרָאֵל
 תִּצְלֵל וְ/בְ/הוֹת בְּגָדִים יִלְכְּדוּ: ⁷ בְּ/מוֹת
 אָדָם רָשָׁע תֵּאבֵד תִּקְוָה וְ/תּוֹחֶלֶת אֲוִנִים
 אֲבָדָה: ⁸ צְדִיק מִ/צָּרָה נִחְלָץ וְ/יִבֵּא רָשָׁע
 תַּחְתֵּיו: ⁹ בְּ/פֶה חֲנָף יִשְׁחַת רַעְיוֹ וְ/בִ
 בְּ/דַעַת צְדִיקִים יִחְלְצוּ: ¹⁰ בְּ/טוֹב צְדִיקִים
 תִּעֲלֶץ קָרִיָּה וְ/בְ/אֶבֶד רְשָׁעִים רָנָה: ¹¹ בְּ
 בְּ/בִרְכַת יִשְׂרָאֵל תִּרְוֶם קָרַת וְ/בְ/פִי רְשָׁעִים
 תִּהָרֵס: ¹² בְּזִלְ/רַעְיוֹ הוּ חֲסֵר־לֵב וְ/אִישׁ
 תְּבוֹנוֹת יַחְרִישׁ: ¹³ הוֹלֵךְ רַכִּיל מִגְּלוּה־סוֹד
 וְ/נֶאֱמַן־רוּחַ מִכֶּסֶה דָּבָר: ¹⁴ בְּ/אֵין
 תְּחַבְּלוֹת יִפְלֹעַם וְ/תִשׁוּעָה בְּ/רֵב
 יוֹעֵץ: ¹⁵ רַע־יְרוּעַ כִּי־עֲרַב זָר וְ/שִׁנְאָה
 תִּקְעִים בּוֹטָח: ¹⁶ אֲשֶׁת־חַן תִּתְמַךְ כְּבוֹד וְ

בְּטַח וְ/מִמֶּעֶקֶשׁ דְּרָכָיו יוֹדַע: ¹⁰ קִרְץ ^{cQ} עֵין
 יִתֵּן עֲצָבֶת וְ/אֲוִיל שְׂפָתַיִם יִלְבֹּט: ¹¹ מִקּוֹר
 חַיִּים פִּי צְדִיק וְ/פִי רְשָׁעִים יִכְסֶה
 חֲמָס: ¹² שִׁנְאָה תִּעוֹרֵר מִדָּגִים וְ/עַל כָּל־
 פְּשָׁעִים תִּכְסֶה אֲהָבָה: ¹³ בְּ/שְׂפִתֵי גִבּוֹן
 תִּמְצָא חֲכָמָה וְ/שֵׁבֶט לְ/גוֹ חֲסֵר־
 לֵב: ¹⁴ חֲכָמִים יִצְפְּנוּ־דַעַת וְ/פִי־אֲוִיל
 מִחֶתֶה קֹרֶבֶת: ¹⁵ הוֹן עֲשִׂיר קָרִית עֵזוֹ
 מִחֶתֶת דָּלִים רִישׁוֹם: ¹⁶ פְּעֻלַת צְדִיק לְ
 לְ/חַיִּים תְּבוֹאֵת רָשָׁע לְ/חֲטָאֵת: ¹⁷ אֶרֶח
 לְ/חַיִּים שׁוֹמֵר מוֹסֵר וְ/עוֹזֵב תּוֹכַחַת
 מִתְּעָה: ¹⁸ מִכֶּסֶה שִׁנְאָה שְׂפִתֵי־שֹׁקֵר וְ
 וְ/מוֹצֵא דָבָה הוּא כְּסִיל: ¹⁹ בְּ/רֵב דְּבָרִים
 לֹא יִחְדַּל־פֶּשַׁע וְ/חֲשָׁד שְׂפִתָיו
 מִשְׂכִּיל: ²⁰ בְּסֹף גִּבְחָר לִשׁוֹן צְדִיק לֵב
 רְשָׁעִים כְּ/מַעֲט: ²¹ שְׂפִתֵי צְדִיק יִרְעוּ רַבִּים
 וְ/אֲוִילִים בְּ/חֲסֵר־לֵב יִמוּתוּ: ²² בְּרִכַת יְהוָה
 הִיא תִעֲשִׂיר וְ/לֹא־יִוֹסֵף עֲצָב עַמָּה: ²³ כְּ
 כְּ/שִׁחּוֹק לְ/כְסִיל עֲשׂוֹת זִמָּה וְ/חֲכָמָה לְ
 לְ/אִישׁ תְּבוֹנָה: ²⁴ מִגּוֹרֶת רָשָׁע הִיא
 תְּבוֹאֵנוּ וְ/תִאֲוֹת צְדִיקִים יִתֵּן: ²⁵ כְּ/עֲבוֹר
 סוּפָה וְ/אֵין רָשָׁע וְ/צְדִיק יִסוֹד
 עוֹלָם: ²⁶ כְּ/חֲמֵץ | לְ/שֵׁנִים וְ/כְ/עֵשֶׂן לְ
 לְ/עֵינָיִם כֵּן הָ/עֵצֵל לְ/שִׁלְחֵיו: ²⁷ יִרְאֵת
 יְהוָה תּוֹסִיף יָמִים וְ/שָׁנוֹת רְשָׁעִים

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

ב /רשע ו/שֶׁרשׁ צְדִיקִים בַּל־יִמּוּט: ⁴ אֲשֶׁת־
 חֵיל עֲטַרְת בַּעַל/ה ו/כְּרָקֵב בְּעֲצָמוֹתַי/ו
 מְבִישָׁה: ⁵ מַחְשְׁבוֹת צְדִיקִים מִשְׁפָּט
 תַּחְבְּלוֹת רְשָׁעִים מִרְמָה: ⁶ דְּבָרַי רְשָׁעִים
 אֲרַב־בָּדָם ו/פִּי יִשְׂרִים יֵצִיל/ם: ⁷ הַפּוֹד
 רְשָׁעִים ו/אֵינָם ו/בֵּית צְדִיקִים
 יַעֲמֵד: ⁸ לְפִי־שְׁכָל/ו יִהְלֵל־אִישׁ ו/נַעֲוֶה־
 לֵב יִהְיֶה לָּבוֹז: ⁹ טוֹב נִקְלָה ו/עֶבֶד לָו
 מִמֵּתִכְפֹּד ו/חֲסֵר־לֶחֶם: ¹⁰ יוֹדֵעַ צְדִיק
 נִפְשׁ בַּהֲמָת/ו ו/רַחֲמֵי רְשָׁעִים
 אֲכַזְרִי: ¹¹ עֶבֶד אֲדָמַת/ו יִשְׁבַּע־לֶחֶם ו
 ו/מִרְדֵּף רִיקִים חֲסֵר־לֵב: ¹² חֲמַד רְשָׁע
 מִצִּיּוֹד רָעִים ו/שֶׁרשׁ צְדִיקִים יִתָּן: ¹³ ב
 ב /פֶּשַׁע שְׁפָתַיִם מוֹקֵשׁ רָע ו/יֵצֵא מִצָּרָה
 צְדִיק: ¹⁴ מִפְּרִי פִי־אִישׁ יִשְׁבַּע־טוֹב ו
 ו/גִּמּוּל יְדֵי־אָדָם יִשׁוּב יִשְׁיֵב לָו: ¹⁵ דָּרָד
 אֲוִיל יִשָּׂר בְּעֵינָיו ו/שָׁמַע לְעֵצָה
 חָכָם: ¹⁶ אֲוִיל בְּיוֹם יוֹדֵעַ כַּעֲס/ו ו/כֹּסֶה
 קָלוֹן עָרוֹם: ¹⁷ יִפִּיחַ אֲמוֹנָה יִגִּיד צֶדֶק ו/עַד
 שְׁקָרִים מִרְמָה: ¹⁸ יֵשׁ בּוֹטָה ^c בְּמִדְקָרוֹת
 חָרָב ו/לְשׁוֹן חֲכָמִים מִרְפָּא: ¹⁹ שְׁפַת־אֲמַת
 תִּכּוֹן לְעַד ו/עַד־אֲרָגִיעָה לְשׁוֹן
 שָׁקֵר: ²⁰ מִרְמָה בְּלִב־חֲרָשֵׁי רָע ו/לְיַעֲצִי
 שְׁלוֹם שְׂמִיחָה: ²¹ לֹא־יֵאָנֶה לְצְדִיק כָּל־אֹן
 ו/רְשָׁעִים מִלְּאוֹ רָע: ²² תּוֹעֲבַת יְהוָה

ו/עָרִיצִים יִתְמַכּוּ־עֲשָׂר: ¹⁷ גִּמּוּל נִפְשׁ/ו אִישׁ
 חֶסֶד ו/עֵבֶר שְׂאֵר/ו אֲכַזְרִי: ¹⁸ רְשָׁע עֲשָׂה
 פְּעֻלַּת־שָׁקֵר ו/זֶרַע צְדָקָה שָׁכַר
 אֲמַת: ¹⁹ כּוֹצֵדָקָה לְחַיִּים ו/מִרְדֵּף רָעָה
 לְמֹזֵת/ו: ²⁰ תּוֹעֲבַת יְהוָה עֲקֻשֵׁי־לֵב ו
 ו/רְצוֹנ/ו תְּמִימֵי דָרָד: ²¹ יָד לְיָד לֹא־יִנְקָה
 רָע ו/זֶרַע צְדִיקִים נִמְלֵט: ²² גַּזֵּם זָהָב ב
 ב /אֶף חֲזִיר אֲשֶׁה יִפֶּה ו/סֵרַת
 טַעַם: ²³ תֵּאוֹת צְדִיקִים אֲדִי־טוֹב תִּקְנוֹת
 רְשָׁעִים עֲבָרָה: ²⁴ יֵשׁ מִפִּזֹּר ו/נוֹסֵף עוֹד
 ו/חֹשֶׁד מִיִּשָּׂר אֲדִי־לְמַחְסוֹר: ²⁵ נִפְשׁ־
 בְּרָכָה תִדְשֵׁן ו/מְרוֹה גַם־הוּא
 יוֹרָא: ²⁶ מִנְעַבֵּר יִקַּב/הוּ לְאֹם ו/בְּרָכָה
 לְרֹאשׁ מִשְׁבִּיר: ²⁷ שְׁחַר טוֹב יִבְקֵשׁ רְצוֹן
 ו/דָרֵשׁ רָעָה תְבוֹא/נו: ²⁸ בּוֹטָח בְּעֲשָׂר/ו
 הוּא יִפֹּל ו/כְּעֵלָה צְדִיקִים יִפְרָחוּ: ²⁹ עוֹכֵר
 בֵּית/ו יִנְחַל־רוּחַ ו/עֶבֶד אֲוִיל לְחֶכֶם־
 לֵב: ³⁰ פְּרִי־צְדִיק עֵץ חַיִּים ו/לִקְחַ נִפְשׁוֹת ^U
 חֲכָם: ³¹ הֵן צְדִיק בְּאֶרֶץ יִשְׁלַם אֶף כִּי־
 רְשָׁע ו/חֹטָא:

12 אֶהָב מוֹסֵר ^{cQ} אֶהָב דַּעַת ו/שֹׁנֵא

תּוֹכַחַת בָּעַר: ² טוֹב יִפִּיק רְצוֹן מִיְהוָה ו
 ו/אִישׁ מְזֻמּוֹת יִרְשִׁיעַ: ³ לֹא־יִכּוֹן אָדָם ב

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

ו/יֵרָא מִצְוֶה הוּא יִשְׁלַם: ¹⁴ תּוֹרַת חֲכָם
מִקּוֹר חַיִּים לְ/סוֹר מ/מִּקְשֵׁי מוֹת: ¹⁵ שְׁכַל-
טוֹב יִתְזַחַח ו/דָּרַךְ בַּגְּדִים אֵיתָן: ¹⁶ כָּל-
עָרוֹם יַעֲשֶׂה ב/דַּעַת ו/כְּסִיל יִפְרֹשׁ
אֹלֶת: ¹⁷ מִלְּאֵד רָשַׁע יִפֹּל ב/רַע ו/צִיר
אֲמוֹנִים מִרְפָּא: ¹⁸ רִישׁ ו/קְלוֹן פּוֹרַע מוֹסֵר
ו/שׁוֹמֵר תּוֹכַחַת יִכְבֹּד: ¹⁹ תְּאוּה גְהִיה
תַּעֲרַב ל/נִפְשׁ ו/תּוֹעֲבַת כְּסִילִים סוֹר מ
מ /רַע: ²⁰ הַלּוֹךְ הוֹלֵךְ ^{kQ} אֶת-חֲכָמִים ו/חֲכָם

יִחַכֵּם ו/רָעָה כְּסִילִים יִרוּע: ²¹ חֲטָאִים
תִּרְדָּף רָעָה ו/אֶת-צְדִיקִים יִשְׁלַם-
טוֹב: ²² טוֹב יִנְחִיל בְּנֵי-בָנִים ו/צָפוֹן לְ
ל /צְדִיק חֵיל חוֹטָא: ²³ רַב-אֶכֶל גִּיר
רָאשִׁים ו/יֵשׁ נִסְפָּה ב/לֹא
מִשְׁפָּט: ²⁴ חוֹשֵׁד שְׁבֹטוֹ שׁוֹנֵא בְנוֹ ו/ו
ו/אֶהֱבוֹ שְׁחָרוֹ מוֹסֵר: ²⁵ צְדִיק אֶכֶל לְ
ל /שֶׁבַע נִפְשׁוֹ ו/בִּטָּן רְשָׁעִים תַּחֲסֹר: פ

14 חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה ו/אֹלֶת
ב/יַדֶּיהָ תִּהְרָס/נו: ² הוֹלֵךְ ב/יִשְׁרוֹ יֵרָא
יְהוּה ו/נִלְוֹז דְּרָכָיו בּוֹז/הו: ³ ב/פִּי-אֹוִיל
חֲסֹר גְּאוּה ו/שִׁפְתֵי חֲכָמִים תִּשְׁמוֹר
ר /ם: ⁴ ב/אֵין אֲלָפִים אֲבוֹס בַּר ו/רַב-
תְּבוֹאוֹת ב/כַּח שׁוֹר: ⁵ עַד אֲמוֹנִים לֹא
יִכָּזֵב ו/יִפְיַח כְּזָבִים עַד שְׁקָר: ⁶ בְּקֶשֶׁלֶץ

שִׁפְתֵי-שְׁקָר ו/עֲשֵׂי אֲמוֹנָה רְצוֹנוֹ: ²³ אָדָם
עָרוֹם כְּסָה דַּעַת ו/לֵב כְּסִילִים יִקְרָא
אֹלֶת: ²⁴ יַד-חַרוּצִים תִּמְשׁוֹל ו/רְמִיָּה ^{pQ}
תִּהְיֶה ל/מָס: ²⁵ דָּאָגָה ב/לֵב-אִישׁ יִשְׁחַנָּה
ו/דָּבָר טוֹב יִשְׁמַח/נָה: ²⁶ יֵתֵר מ/רַע/הו
צְדִיק ו/דָּרַךְ רְשָׁעִים תִּתַּע/ם: ²⁷ לֹא-יִחְרָךְ
רְמִיָּה צִידוֹ ו/הוֹזֵא אָדָם יִקָּר חַרוּץ: ²⁸ ב
ב /אֶרְחֻצְדָּקָה חַיִּים ו/דָּרַךְ נְתִיבָה אֶל-
מּוֹת: ^U

13 בֶּן חֲכָם מוֹסֵר אָב ו/לֵץ לֹא-שָׁמַע
גְּעָרָה: ² מ/פְּרִי פִי-אִישׁ יֵאָכֵל טוֹב ו/נִפְשׁ
בַּגְּדִים חָמָס: ³ נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נִפְשׁוֹ פִּשֵׁק
שִׁפְתָיו מְחַתֶּה-ל/ו: ⁴ מְתַאוּה ו/אֵין נִפְשׁ
שׁ /ו עָצֵל ו/נִפְשׁ חַרְצִים תִּדְשָׁן: ⁵ דָּבָר-
שְׁקָר יִשְׁנֵא צְדִיק ו/רְשָׁע יִבְאִישׁ ו/
ו /יִחְפִּיר: ⁶ צְדָקָה תִּצָּר תִּס-דָּרַךְ ו/רְשָׁעָה
תִּסְלַף חֲטָאֵת: ⁷ יֵשׁ מְתַעֲשֵׁר ו/אֵין כָּל
מְתַרוֹשֵׁשׁ ו/הוֹן רַב: ⁸ כְּפָר נִפְשׁ-אִישׁ
עָשָׂר ו/ו רָשׁ לֹא-שָׁמַע גְּעָרָה: ⁹ אֹור-
צְדִיקִים יִשְׁמַח ו/גֵּר רְשָׁעִים יִדְעָד: ¹⁰ רַק-
ב/זְדוֹן יִתָּן מִצָּה ו/אֶת-נוֹעֲצִים
חֲכָמָה: ¹¹ הוֹן מ/הֵבֵל יִמַּעַט ו/קִבֵּץ עַל-יַד
יִרְבֶּה: ¹² תּוֹחֵלֶת מִמְשָׁכָה מְחַלֶּה-לֵב ו/עֵץ
חַיִּים תְּאוּה בָּאָה: ¹³ בּוֹ ל/דָּבָר יִחַבֵּל ל/ו

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

k We read one or more consonants in L differently from BHS.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

מִבְּטַח-עָזוֹ וְ/לְ/בְנֵי/וֹ יִהְיֶה מַחְסֵהָ: ²⁷ יִרְאֶת
 יְהוָה מְקוֹר חַיִּים לְ/סוֹר מִ/מְקַשֵּׁי
 מוֹת: ²⁸ בְּ/רִבְעֵם הַדְּרֹת-מֶלֶךְ וְ/בְ/אֶפְס
 לְאֵם מַחְתַּת רְזוּז: ²⁹ אֲרֹךְ אַפִּים רַב-
 תְּבוּנָה וְ/קֶצֶר-רְיוּחַ מְרִים אֹולֶת: ³⁰ חַיִּי
 בְּשָׂרִים לֵב מֵרַפָּא וְ/רַקֵּב עֲצָמוֹת
 קִנְיָה: ³¹ עֲשִׂק־דָּל^U חֲרָף עֲשֵׂ/הוּ וְ
 וְ/מִכְבֹּד/וֹ חֲגַן אֲבִיו: ³² בְּ/רַעַת/וֹ יִדְחָה
 רָשָׁע וְ/חֶסֶה בְ/מוֹת/וֹ צְדִיק: ³³ בְּ/לֵב נְבוֹן
 תְּנוּחַ חֲכָמָה וְ/בְ/קִרְבַּ כְּסִילִים
 תִּדְדַע: ³⁴ צְדָקָה תְרוֹמֵם-גּוֹי וְ/חֶסֶד לְאֲמִים
 חֲטָאת: ³⁵ רְצוֹן-מֶלֶךְ לְ/עֶבֶד מִשְׁכִּיל וְ
 וְ/עֲבָרָת/וֹ תִהְיֶה מִבֵּישׁ:

15 מִעֲנֵה-רֹדֶף יִשִּׁיב חֲמָה וְ/דְבַר-עֲנָב
 יַעֲלֶה-אֶף: ² לְשׁוֹן חֲכָמִים תִּיטִיב דַּעַת וְ/פִי
 כְּסִילִים יִבִיעַ אֹולֶת: ³ בְּ/כָל-מְקוֹם עֵינֵי
 יְהוָה צְפוֹת רַעִים וְ/טוֹבִים: ⁴ מֵרַפָּא לְשׁוֹן
 עֵץ חַיִּים וְ/סֵלֶף בְּ/הַ שֶׁבַר בְּ/רוּחַ: ⁵ אֹוִיל
 יִנְאֵץ מוֹסֵר אֲבִיו וְ/שֹׁמֵר תּוֹכַחַת
 יַעֲרֵם: ⁶ בֵּית צְדִיק חֶסֶן רַב וְ/בְ/תְבוּאָת
 רָשָׁע נִעְכָּרֶת: ⁷ שְׁפָתַי חֲכָמִים יִזְרוּ דַעַת וְ
 וְ/לֵב כְּסִילִים לֹא-כֵן: ⁸ זִבַּח רָשָׁעִים תּוֹעֵבֶת
 יְהוָה וְ/תִפְלֵת יִשְׂרָאֵל רְצוֹן/וֹ: ⁹ תּוֹעֵבֶת
 יְהוָה דֶּרֶךְ רָשָׁע וְ/מִרְדֵּף צְדָקָה
 יֶאֱהָב: ¹⁰ מוֹסֵר רַע לְ/עֵזֵב אֲרַח שׁוֹנֵא

חֲכָמָה וְ/אֵין וְ/דַעַת לְ/נְבוֹן נֶקֶל: ⁷ לֵךְ מִ
 מִ/נֶּגֶד לְ/אִישׁ כְּסִיל וְ/בַל-יִדְעֶת שְׁפָתַי-
 דַּעַת: ⁸ חֲכָמַת עָרוֹם הֵבִין דְרָב/וֹ וְ/אֹולֶת
 כְּסִילִים מֵרַמָּה: ⁹ אֹוִלִים יִלִּיץ אֲשֵׁם וְ/בִין
 יִשְׂרָאֵל רְצוֹן: ¹⁰ יֵלֵב יוֹדַע מֵרַת נִפְשׁוֹ וְ/בְ
 בְ/שְׁמַחַת/וֹ לֹא-יִתְעַרֵב זָר: ¹¹ בֵּית רָשָׁעִים
 יִשְׁמַד וְ/אֶהֱלֵ יִשְׂרָאֵל יִפְרִיחַ: ¹² יֵשׁ דֶּרֶךְ
 יִשְׂרָאֵל לְ/פְנֵי-אִישׁ וְ/אֲחֵרִיתָ/הּ דְרָכֵי-
 מוֹת: ¹³ גַּם-בְּ/שְׁחֹק יִכָּאֵב-לֵב וְ/אֲחֵרִיתָ
 תִ/הָ ^{cQ} שְׁמַחָה תּוֹגָה: ¹⁴ מִ/דְרָכֵי/וֹ יִשְׁבַע
 סוֹג לֵב וְ/מִ/עֲלִיוֹ אִישׁ טוֹב: ¹⁵ פְּתֵי יֶאֱמִין
 לְ/כָל-דְּבַר וְ/עָרוֹם יֵבִין לְ/אֲשֶׁר/וֹ: ¹⁶ חֶכֶם
 יֵרָא וְ/סֵר מִ/רַע וְ/כְסִיל מִתְעַבֵּר וְ
 וְ/בוֹטַח: ¹⁷ קֶצֶר-אַפִּים יַעֲשֶׂה אֹולֶת וְ/אִישׁ
 מְזֻמּוֹת יִשְׁנֵא: ¹⁸ נִחְלוּ פְתָאִים אֹולֶת וְ
 וְ/עָרוֹמִים יִכְתְּרוּ דַעַת: ¹⁹ שְׁחוּ רַעִים לְ/פְנֵי
 טוֹבִים וְ/רָשָׁעִים עַל-שַׁעֲרֵי צְדִיק: ²⁰ גַּם-
 לְ/רַע/הוּ יִשְׁנֵא רָשׁ וְ/אֶהְבִּי עֲשִׂיר
 רָבִים: ²¹ בְּזֹל/רַע/הוּ חוֹטֵא וְ/מַחְזִין עֵינִים
 עֲנָוִים אֲשֶׁר/וֹ: ²² הֵ/לֹא-יִתְעוּ חֲרָשֵׁי רַע
 וְ/חֶסֶד וְ/אֲמַת חֲרָשֵׁי טוֹב: ²³ בְּ/כָל-עֲצָב
 יְהִי מוֹתָר וְ/דְבַר-שְׁפָתַים אֲדֹלֶ
 לְ/מַחְסוֹר: ²⁴ עֲטַרֶת חֲכָמִים עֲשֶׂר/ם אֹולֶת
 כְּסִילִים אֹולֶת: ²⁵ מִצִּיל נִפְשׁוֹת עַד אֲמַת
 וְ/יִפַּח כְּזָבִים מֵרַמָּה: ²⁶ בְּ/יִרְאֵת יְהוָה

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

צְדִיקִים יִשְׁמַע: ³⁰ מֵאֲוֶר־עֵינַיִם יִשְׁמַח-לֵב
 שְׂמוּעָה טוֹבָה תִּדְשֹׁן-עַצְמוֹ: ³¹ אֵזֶן
 שֹׁמֵעַת ^{cQ} תֹּכַחַת חַיִּים בְּ/קָרֵב חֲכָמִים
 תִּלְוֶן: ³² פּוֹרַע מוֹסֵר ^{cQ} מוֹאֵס נִפְשׁוֹ וְ
 ו/שׁוֹמֵעַ תֹּכַחַת קוֹנֶה לֵּב: ³³ יִרְאֵת יְהוָה
 מוֹסֵר חֲכָמָה ו/ל/פְּנֵי כְבוֹד עֲנוּה:

16 לְ/אָדָם מֵעֲרִכֵי-לֵב ו/מ/יְהוָה מֵעֲנֶה
 לְשׁוֹן: ² כָּל-דַּרְכֵי-אִישׁ יָדָ בְּ/עֵינָיו ו/תִּכְנֶן
 רוּחֹת יְהוָה: ³ גַּל אֶל-יְהוָה מַעֲשֵׂי/וֹ ו/יִכְנֹו
 מִחֻשְׁבֹּתֵי/וֹ: ⁴ כָּל ^c פֶּעַל יְהוָה לְ/מַעֲנֶה/וֹ
 ו/גַם-רָשָׁע לְ/יּוֹם רָעָה: ⁵ תוֹעֲבַת יְהוָה כָּל-
 גְּבוּהַ-לֵּב יָד לְ/יָד לֹא יִנְקָה: ⁶ בְּ/חֶסֶד וְ
 ו/אֱמֶת יִכְפֹּר עוֹן ו/בְ/יִרְאֵת יְהוָה סוֹר מִ
 מִ/רַע: ⁷ בְּ/רִצּוֹת יְהוָה דַּרְכֵי-אִישׁ גַּם-
 אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֶת/וֹ: ⁸ טוֹב-מֵמַעַט בְּ/צַדִּיקָה
 מִ/רַב תְּבוּאוֹת בְּ/לֹא מִשְׁפָּט: ⁹ לֵב אָדָם
 יִחְשַׁב דַּרְכּוֹ ו/יְהוָה יִכִּין צַעֲדוֹ/ו: ¹⁰ קָסָם |
 עַל-שִׁפְתֵי-מִלֶּךְ בְּ/מִשְׁפָּט לֹא יִמְעַל-
 פִּיו: ¹¹ פֶּלֶס | ו/מֵאֲזֵנֵי מִשְׁפָּט לְ/יְהוָה
 מַעֲשֵׂ/הוּ כָּל-אֲבִי-כִּיס: ¹² תוֹעֲבַת מַלְכִים

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

תֹּכַחַת יָמוֹת: ¹¹ שְׂאוֹל ו/אֲבִדוֹן נִגְדַד יְהוָה
 אֶף כִּי-לִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם: ¹² לֹא יִאָּהֵב-לֵךְ
 הוֹכַח לְ/ו אֶל-חֲכָמִים לֹא יִלְד: ¹³ לֵב שֹׁמַח
 יִיטֵב פָּנִים ו/בְ/עֲצַבַת-לֵב רֹחַ
 נִכְאָה: ¹⁴ לֵב גָּבוֹן יִבְקֹשׁ-דַּעַת ו/פְּנֵי ו/פִּי
 כְּסִילִים יִרְעֶה אֲוֹלֹת: ¹⁵ כָּל-יָמֵי עֲנֵי רָעִים
 ו/טוֹב-לֵב מִשְׁתָּה תָּמִיד: ¹⁶ טוֹב-מֵמַעַט בְּ
 בְ/יִרְאֵת יְהוָה מִ/אוֹצֵר רָב ו/מְהוּמָה בְּ
 בְ/ו: ¹⁷ טוֹב אֲרַחַת יֶרֶק ו/אֲהַבֶּה-שֶׁם מִ
 מִ/שׂוֹר אָבוֹס ו/שְׁנֵאָה-בְ/ו: ¹⁸ אִישׁ חֲמָה
 יִגְרֶה מִדּוֹן ו/אֲרַד ^U אֲפִים יִשְׁקִיט רִיב: ¹
⁹ דָּרָךְ עֲצֵל כְּ/מִשְׁכַּת חֶדֶק ו/אֲרַח יִשְׂרָיִם
 סִלְלָה: ²⁰ בֵּן חָכָם יִשְׁמַח-אֵב ו/כְּסִיל אָדָם
 בּוֹזָה אִמּוֹ: ²¹ אֲוֹלֹת שֹׁמַחָה לְ/חֶסֶר-לֵב
 ו/אִישׁ תְּבוּנָה יִיֶּשֶׁר-לִכְתָּ: ²² ^{pQ} הֵפֵר
 מִחֻשְׁבוֹת בְּ/אֵין סוֹד ו/בְ/רַב יוֹעֲצִים
 תִּקּוּם: ²³ שֹׁמַחָה לְ/אִישׁ בְּ/מַעֲנֶה-פִּיו וְ
 ו/דָּבָר בְּ/עֵת/ו מֵה-טוֹב: ²⁴ אֲרַח חַיִּים לְ
 לְ/מַעֲלָה לְ/מִשְׁכִּיל לְמַעַן סוֹר מִ/שְׂאוֹל
 מִטָּה: ²⁵ בֵּית גָּאִים יִסַּח | יְהוָה ו/יִצֵּב גְּבוּל
 אֲלֻמָּנָה: ²⁶ תוֹעֲבַת יְהוָה מִחֻשְׁבוֹת רָע וְ
 ו/טְהוֹרִים אֲמַרִי-נַעַם: ²⁷ עֹכֵר בֵּית/ו בּוֹצֵעַ
 בָּצַע ו/שׁוֹנֵא מִתְּנַת יַחִיה: ²⁸ לֵב צְדִיק
 יִהְיֶה לְ/עֲגוֹת ו/פִּי רִשְׁעִים יִבִּיעַ
 רַעוֹת: ²⁹ רַחוֹק יְהוָה מִ/רִשְׁעִים ו/תִּפְלֹת

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

p We read punctuation in L differently from BHS.

עיר: ³³ ב/חיק יוטל אַת־ה/גורל ו/מ/יְהוָה
כַּל־מִשְׁפָּט/ו:

17 טוֹב פֶּת חֲרָבָה ו/שְׁלוֹה־ב/ה מ/בֵּית
מְלֹא זְבַח־רִיב: ² עֲבַד־מִשְׁפִּיל יִמְשַׁל ב/בֶּן
מִבִּישׁ ו/ב/תוֹדָא אֲחִים יִחַלֵּק
נַחֲלָה: ³ מִצָּרָף ל/כֶּסֶף ו/כֹּוֹר ל/זָהָב ו/בַּחֲנֹן
לְבוֹת יְהוָה: ⁴ מִרַע מִקְשִׁיב עַל־שִׁפְת־אָזְנוֹן
שָׁקֵר מְזִין עַל־לִשׁוֹן הַזֹּת: ⁵ לֵעָג ל/רֶשַׁע
חֲרָף עֲשֵׂהוּ שְׂמַח ל/אִיד לֹא
יִנְקָה: ⁶ עֲטַרְת זְקָנִים בְּנֵי בָנִים ו/תִּפְאָרַת
בָּנִים אָבוֹת/ם: ⁷ לֹא־נֶאֱוָה ל/נִבֵּל שִׁפְת־
יָתֵר אֵף כִּי־ל/נְדִיב שִׁפְת־שָׁקֵר: ⁸ אֲבֹן־חֲנֹן
ה/שׁוֹחַד ב/עֵינָי בְּעַלְיוֹ אֶל־כָּל־אֲשֶׁר יִפְגֹּה
יִשְׁכִּיל: ⁹ מִכֶּסֶה־פֶּשַׁע מִבִּקְשׁ אֱהָבָה ו/
ו/שְׁנָה ב/דְּבַר מִפְּרִיד אֱלוֹף: ¹⁰ תַּחַת
גְּעֵרָה ב/מִבִּין מ/הַכּוֹת כֶּסֶל מֵאָה: ¹¹ אֲדֹ־
מְרִי יִבְקֶשׁ־רַע ו/מִלֵּאָד אֲכַזְרִי יִשְׁלַח־ב
ב/ו: ¹² פְּגוֹשׁ דָּב שְׂפוֹל ב/אִישׁ ו/אֶל־כֶּסֶל
ב/אֲוֹלָת/ו: ¹³ מִשִּׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא־
תְּמִישׁ תְּמוּשׁ רָעָה מ/בֵּית/ו: ¹⁴ פּוֹטֵר מִים
רֵאשִׁית מְדוֹן ו/ל/פְּנֵי הַתְּגַלַּע הַרִיב
נְטוֹשׁ: ¹⁵ מִצְדִּיק רָשַׁע ו/מִרְשִׁיעַ צְדִיק
תוֹעֵבֶת יְהוָה גַּם־שְׁנִי/הֶם: ¹⁶ ל/מֵה־זֶה
מִחִיר ב/יֶד־כֶּסֶל ל/קְנוֹת חֲכָמָה ו/לְבִ־
אֵז: ¹⁷ ב/כָּל־עֵת אֱהָב הַרָע ו/אָח ל/צָרָה
יִוֹלַד: ¹⁸ אָדָם חֲסֵר־לֵב תוֹקַע כָּף עֲרֵב
עֲרָפָה ל/פְּנֵי רַע/הוּ: ¹⁹ אֱהָב פֶּשַׁע אֱהָב

עֲשׂוֹת רָשַׁע כִּי ב/צְדָקָה יִכּוֹן כֶּסֶא: ¹³ רִצּוֹן
מְלָכִים שִׁפְתֵי־צֶדֶק ו/דְּבַר יִשְׂרָיִם
יֶאֱהָב: ¹⁴ חֲמַת־מֶלֶךְ מִלְּאֲכִי־מוֹת ו/אִישׁ
חָכֵם יִכְפַּר/נָה: ¹⁵ ב/אֲוֹר־פְּנֵי־מֶלֶךְ חַיִּים
ו/רִצּוֹנוֹ כ/עֵב מִלְּקוֹשׁ: ¹⁶ קְנֵה־חֲכָמָה
מֵה־טוֹב מ/חֲרוֹץ ו/קְנוֹת בֵּינָה נִבְחַר מ/
מ/כֶּסֶף: ¹⁷ מִסִּלַּת יִשְׂרָיִם סוֹר מ/רַע שִׁמְרֵן
נִפְשׁוֹ נִצֵּר דְּרָכ/ו: ¹⁸ ל/פְּנֵי־שֶׁבֶר גְּאֹזֵן ו/
ו/ל/פְּנֵי כְּשָׁלוֹן גְּבַה רוּחַ: ¹⁹ טוֹב שִׁפְל־רוּחַ
אֶת־עֵינָי עֲנוּיִם מ/חֲלֵק שְׁלָל אֶת־
גְּאִים: ²⁰ מִשְׁכִּיל עַל־דְּבַר יִמְצֵא־טוֹב ו/
ו/בוֹטַח ב/יְהוָה אֲשֶׁר/ו: ²¹ ל/חֲכָמ־לֵב
יִקְרָא נְבוֹן ו/מִתֵּק שִׁפְתֵים יִסִּיף
לְקַח: ²² מְקוֹר חַיִּים שְׂכַל בְּעַלְיוֹ ו/מוֹסֵר
אֲוֹלִים אֲוֹלָת: ²³ לֵב חָכֵם יִשְׁכִּיל פִּי/הוּ ו/
ו/עַל־שִׁפְתֵיו יִסִּיף לְקַח: ²⁴ צוֹף־דָּבֵשׁ
אִמְרֵי־נְעָם מְתוֹק ל/נִפְשׁ ו/מִרְפָּא ל/
ל/עַצֵּם: ²⁵ יֵשׁ דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל ל/פְּנֵי־אִישׁ ו/
ו/אֲחֵרִית/ה דְּרָכֵי־מוֹת: ²⁶ נִפְשׁ עָמַל
עָמְלָה ל/ו כִּי־אָכַף עַלְיוֹ פִי/הוּ: ²⁷ אִישׁ
בְּלִיעַל כָּרָה רָעָה ו/עַל־שִׁפְתֵיו שִׁפְתֵיו כ/
כ/אִשׁ צָרְבֶת: ²⁸ אִישׁ תְּהַפְּכוֹת יִשְׁלַח
מְדוֹן ו/נִרְגָּז מִפְּרִיד אֱלוֹף: ²⁹ אִישׁ חָמֵס
יִפְתָּה רַע/הוּ ו/הוֹלִיכֵו ב/דֶּרֶךְ לֹא־
טוֹב: ³⁰ עֵצָה עֵינָיו ל/חֲשֵׁב תְּהַפְּכוֹת קִרְץ
שִׁפְתֵיו כְּלָה רָעָה: ³¹ עֲטַרְת תִּפְאָרַת
שִׁיבָה ב/דֶּרֶךְ צְדָקָה תִּמְצֵא: ³² טוֹב אֶרֶךְ
אֲפִים מ/גְּבוֹר ו/מִשְׁל ב/רוּחַ/ו מ/לִכְד

ת /ו: ¹² ל/פְּנֵי־שֶׁבֶר יִגְבֶּה לִב־אִישׁ ו/ל/פְּנֵי
 כְּבוֹד עֲנוּה: ¹³ מְשִׁיב דָּבָר ב/טֶרֶם יִשְׁמַע
 אֹולֶת הִיא־ל/ו ו/כְּלָמָה: ¹⁴ רֹוח־אִישׁ
 יִכְלֹל מִחַל/הוּ ו/רוּחַ נִכְאָה מִי יִשָּׂא
 א /נָה: ¹⁵ לֵב גְּבוּז יִקְנֶה־דַעַת ו/אֲזֵן חֲכָמִים
 תִּבְקֶשׁ־דַעַת: ¹⁶ מִתָּן אָדָם יִרְחִיב ל/ו ו/ל
 ל /פְּנֵי גְדֹלִים יִנְח/נו: ¹⁷ צְדִיק ה/רֵאשׁוֹן ב
 ב /רִיבוֹ ו/יבא־ו/בְּאִדְע/הוּ ו/חֲקֹק
 ר /ו: ¹⁸ מְדִינִים יִשְׁבִּית ה/גּוֹרֵל ו/בֵּין
 עֲצוּמִים יִפְרִיד: ¹⁹ אֵח נִפְשָׁע מ/קְרִית־עֹז
 ו/מְדוּנִים ו/מְדִינִים כ/בְּרִיחַ אֲרָמוֹן: ²⁰ מ/פְּרִי
 פִי־אִישׁ תִּשְׁבַּע בְּטָנוֹ תְּבוֹאֵת שְׁפָתָיו
 יִשְׁבַּע: ²¹ מוֹת ו/חַיִּים ב/יִד־לְשׁוֹן ו
 ו/אֶהְבִּיָה יֹאכֵל פְּרִיָה: ²² מִצָּא אִשָּׁה
 מִצָּא טוֹב ו/יִפְקֹ רָצוֹן מ/יְהוָה: ²³ תַּחְנוּנִים
 יִדְבַר־רֶשׁ ו/עֲשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת: ²⁴ אִישׁ
 רָעִים ל/הִתְרַעַע ו/יֵשׁ אֶהֱב דָּבַק מ/אָח:

19 טוֹב־רֶשׁ הוֹלֵךְ ב/תִּמּוֹ מ/עֲקֶשׂ
 שְׁפָתָיו ו/הוּא כֶסֶל: ² גָּם ב/לֹא־דַעַת
 נִפְשָׁ לֹא־טוֹב ו/אֲצָן ב/רְגֻלִים
 חוּטָא: ³ אֹולֶת אָדָם תִּסְלֹף דַּרְכּוֹ ו/עַל־
 יְהוָה יִזְעַף לְבוֹ: ⁴ הוֹן יִסִּיף רָעִים רַבִּים ו
 ו/דָל מֵרַע/הוּ U יִפְרֹד: ⁵ עַד שְׁקָרִים לֹא
 יִנְקָה ו/יִפִּיחַ כְּזָבִים לֹא יִמְלֹט: ⁶ רַבִּים יַחֲלוּ
 פְּנֵי־נְדִיב ו/כָּל־הָרַע ל/אִישׁ מִתָּן: ⁷ כָּל
 אַחֲרֵלֶשׁ | שְׂנֵא/הוּ אָף כִּי מֵרַע/הוּ רַחֲקוֹ

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

מִצָּה מְגִבִּיהַ פְּתַח/ו מְבַקֶּשׁ־
 שֶׁבֶר: ²⁰ עֲקֶשׂ־לֵב לֹא יִמְצָא־טוֹב ו/נִהַפֵּךְ
 ב/לְשׁוֹנוֹ יִפּוֹל ב/רְעָה: ²¹ יֵלֵךְ כֶּסֶל ל
 ל /תוֹגָה ל/ו ו/לֹא־יִשְׁמַח אָבִי נָבֵל: ²² לֵב
 שְׂמַח יִיטֵב גָּהֶה ו/רוּחַ נִכְאָה תִיבְשׁ־
 גָּרָם: ²³ שֶׁחַד מ/חֵיק רָשָׁע יִקַּח ל/הֲטוֹת
 אֲרָחוֹת מִשְׁפָּט: ²⁴ אֶת־פְּנֵי מִבֵּין חֲכָמָה ו
 ו/עֵינָי כֶּסֶל ב/קֶצֶה־אֲרָץ: ²⁵ כְּעַס ל/אָבִיו
 בֵּן כֶּסֶל ו/מְמַר ל/יּוֹלְדֵת/ו: ²⁶ גָּם עֲנוּשׁ
 ל/צְדִיק לֹא־טוֹב ל/הֲכֹת נְדִיבִים עַל־
 יִשְׂרָ: ²⁷ חוּשֶׁף אֲמָרִיו יוֹדַע דַּעַת ו/קִר־יִקְר־
 רוּחַ אִישׁ תְּבוּנָה: ²⁸ גָּם אֹוִיל מַחְרִישׁ חֲכָם
 יַחֲשֵׁב אִטָּם שְׁפָתָיו נָבוֹן:

18 ל/תִּאֲוֶה יִבְקֶשׁ נִפְרֹד ב/כָּל־תּוֹשִׁיָה
 יִתְגַּלַּע: ² לֹא־יַחֲפֹץ כֶּסֶל ב/תְּבוּנָה כִּי אִם־
 ב/הִתְגַּלּוֹת לְבוֹ: ³ ב/בּוֹא־רָשָׁע בָּא גָם־
 בּוֹז ו/עַם־קָלוֹן חֲרָפָה: ⁴ מִים עֲמָקִים דְּבָרֵי
 פִי־אִישׁ נַחַל נִבֵּעַ מְקוֹר חֲכָמָה: ⁵ שְׂאֵת
 פְּנֵי־רָשָׁע לֹא־טוֹב ל/הֲטוֹת צְדִיק ב
 ב /מִשְׁפָּט: ⁶ שְׁפָתָי כֶּסֶל יִבְאוּ ב/רִיב ו
 ו/פִּיו ל/מֵהֶלְמוֹת יִקְרָא: ⁷ פִי־כֶסֶל
 מַחֲתֶה־ל/ו ו/שְׁפָתָיו מוֹקֶשׂ נִפְשָׁ
 ש /ו: ⁸ דְּבָרֵי גִרְגֹן כ/מִתְלַהֲמִים ו/הֵם יִרְדּוּ
 חֲדָרֵי־בָטָן: ⁹ גָּם מִתְרַפֶּה ב/מְלֹאכֶת/ו אָח
 הוּא ל/בְּעַל מִשְׁחִית: ¹⁰ מְגִד־לְעוֹ שֵׁם
 יְהוָה ב/ו־יְרוּץ צְדִיק ו/נִשְׁגָּב: ¹¹ הוֹן עֲשִׂיר
 קְרִית עֹז/ו ו/כ/חוֹמָה נִשְׁגָּבָה ב/מִשְׁכִּית

ו/מחפיר: ²⁷ חדל-בג/י^U ל/שמע מוסר ל
 ל/שגות מ/אמרי-דעת: ²⁸ עד בליעל יליץ
 משפט ו/פי רשעים יבלע-און: ²⁹ נכונו ל
 ל/לצים שפטים ו/מהלמות ל/גו פסילים:

20 לץ ה/יין^U המה שכר ו/כל-שגה ב/ו
 לא יחכם: ² נהם ב/כפיר אימת מלך
 מתעבר/ו חוטא נפש/ו: ³ כבוד ל/איש
 שבת מ/ריב ו/כל-אזיל יתגלע: ⁴ מ/חרף
 עצל לא-יחרש ^{ישאל} ו/שאַל ב/קציר ו
 ו/אין: ⁵ מים עמקים עצה ב/לב-איש ו
 ו/איש תבונה ידל/נה: ⁶ רב-אדם יקרא
 איש חסד/ו ו/איש אמונים מי
 ימצא: ⁷ מתהלך ב/תמו/ו צדיק אשרי
 בגיו אחרי/ו: ⁸ מלך יושב על-כסא-דין
 מזרה ב/עיניו כל-רע: ⁹ מי-יאמר זכיתי
 לבי טהרתי מ/חטאתי: ¹⁰ אבן ו/אבן
 איפה ו/איפה תועבת יהוה גם-
 שני/הם: ¹¹ גם ב/מעללי/ו יתנכר-נער
 אס-זך ו/אם-ישר פעל/ו: ¹² און שמעת
 ו/עין ראה יהוה עשה גם-שני/הם: ¹³ אל-
 תאהב שנה פון-תורש פקח עיני/ך שבע-
 לחם: ¹⁴ רע רע יאמר ה/קונה ו/אזל ל/ו
 אז יתהלל: ¹⁵ יש זהב ו/רב-פנינים ו/כלי
 יקר שפתי-דעת: ¹⁶ לקח-בגד/ו כ-ערב זר
 ו/בעד ^{נכרים} נכריה חבל/הו: ¹⁷ ערב ל

מ/נו מרדף אמרים ^{לא-} ל/ו-המה: ⁸ קנה
 לב אהב נפש/ו שמר תבונה ל/מצא-
 טוב: ⁹ עד שקרים לא ינקה ו/יפית כזבים
 יאבד: פ

¹⁰ לא-נאווה ל/כסיל תענוג אף כ-ל/עבד ו
 משל ב/שרים: ¹¹ שכל אדם האריך אפ/ו
 ו/תפארת/ו ^U עבר על-פשע: ¹² נהם ב
 ב/כפיר זעף מלך ו/כ/טל על-עשב רצון
 ג/ו: ¹³ הנת ל/אביו בן כסיל ו/דלף טרד
 מדיני אשה: ¹⁴ בית ו/הון נחלת אבות ו
 ו/מ/יהוה אשה משפלת: ¹⁵ עצלה תפיל
 תרדמה ו/נפש רמיה תרעב: ¹⁶ שמר
 מצוה שמר נפש/ו בזה דרכיו ^{ימת}
 ימות: ¹⁷ מלוה יהוה חונן דל ו/גמלו
 ישלם-ל/ו: ¹⁸ יסר בג/ך כ-יש תקוה ו
 ו/אל-המית/ו אל-תשא נפש/ך: ¹⁹ גרל-
 גדל-חמה נשא ענש כ-אם-תציל ו/עוד
 תוסף: ²⁰ שמע עצה ו/קבל מוסר למען
 תחכם ב/אחרית/ך: ²¹ רבות מחשבות
 ב/לב-איש ו/עצת יהוה היא
 תקום: ²² תאות אדם חסד/ו ו/טוב-דש
 מ/איש כזב: ²³ יראת יהוה ל/חיים ו/שבע
 יליו בל-יפקד רע: ²⁴ טמן עצל יד/ו ב
 ב/צלחת גם-אל-פיהו לא ישיב/נה: ²⁵ לץ
 תפה ו/פתי יערם ו/הוכיח ל/נבון יבין
 דעת: ²⁶ משדד-אב יבריח אם בן מביש

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

חַטָּאת: ⁵מַחְשְׁבוֹת חָרוֹץ אֶדְל־/מוֹתֵר וְ
 וְ/כֹל־אֶץ אֶדְל־/מַחְסוֹר: ⁶פָּעַל אוֹצְרוֹת
 בְּ/לְשׁוֹן שֶׁקֶר הֶבֶל גִּדְף מִבְקִשֵׁי־
 מוֹת: ⁷שִׁדְר־רְשָׁעִים יְגוֹר/ם כִּי מֵאֲנוּ לְ
 לְ/עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט: ⁸הִפְכֵּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וְזָר
 וְ/זֶדַע יִשָּׂר פָּעַל/ו: ⁹טוֹב לְ/שַׁבַּת עַל־פְּנֵי־
 גִּג מְ/אֲשֶׁת מְדִינִים וְ/בֵית חֶבֶר: ¹⁰נִפְשׁ
 רָשָׁע אוֹתֵה־רַע לֹא־יִחַן בְּ/עֵינָיו רַע
 עַ/הוּ: ¹¹בְּ/עֲנֹש־לֶץ ^Uיַחֲכִם־פְּתִי וְ/בְ
 בְ/הַשְׁכִּיל לְ/חֲכָם יִקְחֵדַעַת: ¹²מִשְׁכִּיל
 צְדִיק לְ/בֵית רָשָׁע מְסַלֵּף רְשָׁעִים לְ
 לְ/רַע: ¹³אֵטֶם אָזְנוֹ מְ/זַעֲקֵת־דָּל גַּם־הוּא
 יִקְרָא וְ/לֹא יַעֲנֶה: ¹⁴מִתֵּן בְּ/סֹתֵר יִכְפֹּה־
 אָף וְ/שָׁחַד בְּ/חֹק חֲמָה עֲזָה: ¹⁵שְׂמַחָה לְ
 לְ/צְדִיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְ/מַחְתָּה לְ/פֹעֲלֵי־
 אוֹן: ¹⁶אָדָם תּוֹעָה מְ/דֶרֶךְ הַשָּׁבֵל בְּ/קֶהֱל
 רְפָאִים יָנוּחַ: ¹⁷אִישׁ מַחְסוֹר אֶהֱבֵ שְׂמַחָה
 אֶהֱבֵ יִזוֹז־וְ/שִׁמּוֹן לֹא יַעֲשִׂיר: ¹⁸כִּפָּר לְ
 לְ/צְדִיק רָשָׁע וְ/תַחַת יִשְׂרִים בּוֹגֵד: ¹⁹טוֹב
 שִׁבַּת בְּ/אַרְץ־מְדַבֵּר מְ/אֲשֶׁת ^{מדוּנִים}מְדִינִים
 וְ/כַעֵס: ²⁰אוֹצֵר | נַחֲמַד וְ/שִׁמּוֹן בְּ/נוֹה
 חֲכָם וְ/כֶסֶל אָדָם יִבְלַע־נוּ: ²¹רֹדֵף צְדָקָה
 וְ/חֶסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה וְ/כְבוֹד: ²²עִיר
 גְּבָרִים עֲלָה חֲכָם וְ/יֵרַד עֲזוֹ מִבְּטָח
 תְ/הָ: ²³שִׁמְרֵ פִיו וְ/לְשׁוֹנוֹ שִׁמְרֵ מְ/צִרּוֹת
 נִפְשׁ/ו: ²⁴זֶדַע יִהִיר לֶץ שְׂמֵו עוֹשֶׂה בְּ
 בְ/עֵבְרַת זְדוֹן: ²⁵תִּאֲנוֹת עֲצָל תְּמִית־נוּ כִּי־

לְ/אִישׁ לָחֵם שֶׁקֶר וְ/אֲחֵר יִמְלֵא־פִי/הוּ
 חֲצִץ: ¹⁸מַחְשְׁבוֹת בְּ/עֲצָה תִכּוֹן וְ/בְ
 בְ/תַחְבְּלוֹת עֲשֵׂה מִלְחָמָה: ¹⁹גּוֹלֵה־סוֹד
 הוֹלֵךְ רִכְלֵ וְ/לְ/פִתְּהָ שְׂפֹתָיו לֹא
 תִתְעַרֵב: ²⁰מִקְלָל אָבִיו וְ/אִמּוֹ יִדְעוּ
 גְרוֹ וְ/בְ/אִשׁוֹ בְּ/אֶשׁוֹן חֶשֶׁד: ²¹גִּחְלָה ^{מבחלת}
 מְבַהֵלֵת בְּ/רֵאשִׁינָה וְ/אֲחֵרִיתָ/הָ לֹא
 תִבְרָךְ: ²²אֶל־תֵּאמֶר אֲשַׁלְמֵה־רַע קוֹה לְ
 לְ/יְהוָה וְ/יִשַׁע לְ/דָ: ²³תּוֹעֲבַת יְהוָה אָבוֹן
 וְ/אָבוֹן וְ/מֵאֲזִנֵי מִרְמָה לֹא־טוֹב: ²⁴מְ
 מְ/יְהוָה ^{vnQ}מִצְעָדֵי־גִבּוֹר וְ/אָדָם מֵה־יָבִין
 דֶּרֶכ־ו: ²⁵מוֹקֵשׁ אָדָם יִלַּע קֹדֶשׁ וְ/אֲחֵר
 נְדָרִים לְ/בִקֵר: ²⁶מִזְרָה רְשָׁעִים מִלֶּךְ חֲכָם
 וְ/יִשָּׁב עַל־יְהִם אוֹפֵן: ²⁷גֵר יְהוָה נִשְׁמַת
 אָדָם חִפְשׁ כָּל־חֲדָרֵי־בֶטֶן: ²⁸חֶסֶד וְ/אֲמַת
 יִצְרוּ־מִלֶּךְ וְ/סִעֵד בְּ/חֶסֶד כֶּסֶף
 אֶ/ו: ²⁹תִּפְאָרֵת בַּחוּרִים כְּחָם וְ/הִדָּר
 זְקִנִים שִׁיבָה: ³⁰תַּחְבְּרוֹת פָּצַע ^{תמריק}תִּמְרוֹק
 בְּ/רַע וְ/מַכּוֹת חֲדָרֵי־בֶטֶן:

21 פְּלִגְי־מִים לְב־מִלֶּךְ בְּ/יַד־יְהוָה עַל־
 כָּל־אֲשֶׁר יַחְפֵּץ יִטְ/נוּ: ²כָּל־דֶּרֶךְ־אִישׁ יִשָּׂר
 בְּ/עֵינָיו וְ/תִכּוֹן לְבוֹת יְהוָה: ³עֲשֵׂה צְדָקָה
 וְ/מִשְׁפָּט נִבְחָר לְ/יְהוָה מְ/זִבַּח: ⁴רוּם־
 עֵינִים וְ/רַחֲב־לֵב גֵר רְשָׁעִים

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

n Marks an anomalous form.

v We read one or more vowels in L differently from BHS.

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

מֵאֲנֵי יָדָיו לְעֲשׂוֹת: ²⁶ כָּל־הַיּוֹם הַתְּאֵנָה
 תְּאֵנָה וְ/וְצַדִּיק יִתֵּן וְ/וְלֹא יִחְשָׁד: ²⁷ זָבַח
 רָשָׁעִים תּוֹעֵבָה אָף כִּי־בְזִמָּה יִבְיֵא מִ/נּוֹ: ¹⁶ עָשָׂק דָּל לְ/הַרְבּוֹת לְ/וֹ נִתֵּן לְ
 אֶ/נּוֹ: ²⁸ עַד־כְּזָבִים יֵאָבֵד וְ/אִישׁ שׁוֹמֵעַ לְ
 לְ/נִצַּח יִדְבֵר: ²⁹ הֵעִז אִישׁ רָשָׁע בְּ/פָנָיו וְ
 וְ/יִשָּׁר הוּא | יִכּוֹן יִבִּין דְּרָכָיו/ דְּרָכָיו: ³⁰ אֵין
 חֲכָמָה וְ/אֵין תְּבוּנָה וְ/אֵין עֵצָה לְ/נַגֵּד
 יְהוָה: פ
³¹ סוֹס מוֹכֵן לְ/יּוֹם מִלְחָמָה וְ/לְ/יְהוָה הַ
 ת־/תְּשׁוּעָה:

זְעוּם יְהוָה יִפּוֹל־יִפּוֹל־שָׁם: ¹⁵ אֲוֹלֶת קְשׁוּרָה
 בְּ/לִבְנֵגֶר שֶׁבֶט מוֹסֵר יִרְחִיק/נָה מִמֶּ/נּוּ
 לְ/עֲשִׂיר אֲדָל־מַחְסוֹר: ¹⁷ הֵט אֲזָנָי וְ
 וְ/שָׁמַע דְּבָרֵי חֲכָמִים וְ/לִבִּי תְּשִׁית לְ
 לְ/דַעַת/י: ¹⁸ כִּי־נִעַמִים כִּי־תִשְׁמַר/ם בְּ
 בְּ/בִטָּנָי יִכְנֹו יִחֲדוּ עַל־שִׁפְתַי/י: ¹⁹ לְ
 לְ/הֵיוֹת בְּ/יְהוָה מִבְּטַח/י הוֹדַעְתִּי/י הַיּוֹם
 אֶפְ-אֶתָּה: ²⁰ הַלֹּא כָתַבְתִּי לְ/יָד שְׁלוֹם
 שְׁלֵיִשִׁים בְּ/מוֹעֲצַת וְ/דַעַת: ²¹ לְ/הוֹדִיעַ/י
 קִשְׁטִי^c אֲמַרִי אֲמַת לְ/הִשִּׁיב אֲמָרִים אֲמַת
 לְ/שִׁלְחִי/י: פ

אֶל־תִּגְזֹל־דָּל כִּי דַל־הוּא וְ/אֶל־תִּדְבֹא
 עָנִי בְ/שַׁעַר: ²³ כִּי־יְהוָה יִרְיֵב רִיב/ם וְ/קָבַע
 אֶת־קִבְעֵי/הֶם נִפְשׁ: ²⁴ אֶל־תִּתְרַע אֶת־בְּעַל
 אָף וְ/אֶת־אִישׁ חָמוֹת לֹא תָבוֹא: ²⁵ פֶּן־
 תִּאָּלֵף אֲרַחֲתִי/ו אֲרַחֲתִי/ו וְ/לִקְחֶת מוֹקֵשׁ לְ
 לְ/נַפְשִׁי/י: ²⁶ אֶל־תְּהִי בְ/תַקְעֵי־כַף בְּ
 בְּ/עֲרָבִים מִשָּׂאוֹת: ²⁷ אִם־אֵין־לְ/יָד לְ/שִׁלֵּם
 לְ/מָה יִקַּח מִשְׁכָּב/י מִ/תַּחְתִּי/י: ²⁸ אֶל־
 תִּסַּג גְּבוּל עוֹלָם אֲשֶׁר עָשׂוּ
 אֲבוֹתַי/י: ²⁹ חֲזִית אִישׁ | מִהִיר בְּ
 בְּ/מִלְאכָתוֹ וְ/לְ/פָנֵי־מַלְכִים יִתְיַצֵּב בַּל־
 יִתְיַצֵּב לְ/פָנָי חֲשָׁכִים: פ

מֵאֲנֵי יָדָיו לְעֲשׂוֹת: ²⁶ כָּל־הַיּוֹם הַתְּאֵנָה
 תְּאֵנָה וְ/וְצַדִּיק יִתֵּן וְ/וְלֹא יִחְשָׁד: ²⁷ זָבַח
 רָשָׁעִים תּוֹעֵבָה אָף כִּי־בְזִמָּה יִבְיֵא מִ/נּוֹ: ¹⁶ עָשָׂק דָּל לְ/הַרְבּוֹת לְ/וֹ נִתֵּן לְ
 אֶ/נּוֹ: ²⁸ עַד־כְּזָבִים יֵאָבֵד וְ/אִישׁ שׁוֹמֵעַ לְ
 לְ/נִצַּח יִדְבֵר: ²⁹ הֵעִז אִישׁ רָשָׁע בְּ/פָנָיו וְ
 וְ/יִשָּׁר הוּא | יִכּוֹן יִבִּין דְּרָכָיו/ דְּרָכָיו: ³⁰ אֵין
 חֲכָמָה וְ/אֵין תְּבוּנָה וְ/אֵין עֵצָה לְ/נַגֵּד
 יְהוָה: פ
³¹ סוֹס מוֹכֵן לְ/יּוֹם מִלְחָמָה וְ/לְ/יְהוָה הַ
 ת־/תְּשׁוּעָה:

22 נִבְחַר שֵׁם מִ/עֲשִׂיר רַב מִ/בֶּסֶף וְ/מִ
 מִ/זָּהָב חֵן טוֹב: ² עֲשִׂיר וְ/רָשׁ נִפְגְּשׁוּ עֲשֵׂה
 כָּל/ם יְהוָה: ³ עָרוֹם | רָאָה רַעָה וְ/וִיסְתֵר וְ/
 וְ/נִסְתָּר וְ/פְתִילִים עָבְרוּ וְ/נִעְנֵשׁוּ: ⁴ עֵקֶב
 עֲנָה יִרְאֵת יְהוָה עֲשִׂר וְ/כְבוֹד וְ/
 וְ/חַיִּים: ⁵ צָנִים פָּחִים בְּ/דַרְדָּר עֵקֶשׁ שׁוֹמֵר
 נִפְשׁוֹ וְ/יִרְחַק מִ/הֶם: ⁶ חֲנֹד לְ/נַעַר עַל־פִּי
 דְּרָכָו גַּם כִּי־יִזְקִין לֹא־יִסוֹר מִמֶּ/נּוּ
 מִ/נָּה: ⁷ עֲשִׂיר בְּ/רָשִׁים יִמְשׁוֹל וְ/עַבְד לֹזֶה
 לְ/אִישׁ מִלוֹה: ⁸ זוֹרַע עוֹלָה יִקְצוֹר־יִקְצֹר־אֲוֹן
 וְ/שֶׁבֶט עֲבָרְתוֹ יִכְלֶה: ⁹ טוֹב־עֵין הוּא
 יִבְרַךְ כִּי־נִתֵּן מִ/לַחֲמוֹ לְ/דָל: ¹⁰ גֵּרֵשׁ לֵץ
 וְ/יִצֵּא מִדּוֹן וְ/יִשְׁבֵּת דֵּין וְ/קָלוֹן: ¹¹ אֶהָב
 טְהוֹר־טְהוֹר־לֵב חֵן שִׁפְתָיו רַעְ/הוּ
 מִלֵּךְ: ¹² עֵינֵי יְהוָה נִצְרוּ דַעַת וְ/וִיסְלֵף דְּבָרֵי
 בְּגֵד: ¹³ אָמַר עֲצֵל אָרִי בְ/חוּץ בְּ/תוֹךְ
 רְחֻבוֹת אֲרַצָּח: ¹⁴ שׁוּחָה עֵמְקָה פִּי זְרוֹת

C We read one or more accents in L differently from BHQ.
 c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

וְ/תִקְוֹתֶיךָ לֹא תִכְרַת׃¹⁹ שְׁמַע־אֶתְהָ בְנִי /
 וְ/חֲכָם וְ/אֲשֶׁר בְּ/דַרְךְ לְבָ/ךְ׃²⁰ אֶל־תִּהְיֶי
 בְּ/סִבְאֵי־יַיִן בְּ/זִלְלֵי בָשָׂר לְ/מוֹ׃²¹ כִּי־סִבֵּא
 וְ/זוּלִל יוֹרֵשׁ וְ/קִרְעִים תִּלְבִּישׁ
 נוֹמָה׃²² שְׁמַע לְ/אָבִיךָ זֶה יִלְדֶ/ךָ וְ/אֶל־
 תִּבּוֹז כִּי־זִקְנָה אִמְ/ךָ׃²³ אָמַת קָנָה וְ/אֶל־
 תִּמְכַר חֲכָמָה וְ/מוֹסֵר וְ/בִינָה׃²⁴ גֹּל גִּיל יִגֹּל
 יִגִּיל אָבִי צַדִּיק יוֹלֵד וְ/יוֹלֵד חָכָם וְ/יִשְׁמַח־
 יִשְׁמַח־בּ/וֹ׃²⁵ יִשְׁמַח־אָבִיךָ וְ/אִמְ/ךָ וְ/יִשְׁמַח־
 וְ/תִגַּל יוֹלְדֶ/ךָ׃²⁶ תִּנְ/ה־בְנִי לְבָ/ךָ לְ/י
 וְ/עֵינֶיךָ דַּרְכִּי תִרְצֶנָה׃²⁷ כִּי־שׁוּחָה
 עֲמָקָה זֹנָה וְ/בְאֵר צָרָה נִכְרִיָה׃²⁸ אֶף־
 הִיא כְּ/חֲתָף תִּאָּרֵב וְ/בוֹגְדִים בְּ/אָדָם
 תּוֹסֵף׃²⁹ לְ/מִי אֹוִי לְ/מִי אָבוִי לְ/מִי מִדּוֹנִים
 מִדְּנִים | לְ/מִי שִׁיחַ לְ/מִי פִּצְעִים חָנָם לְ
 לְ/מִי חֲכַלְלוֹת עֵינַיִם׃³⁰ לְ/מֵאֲחֵרִים עַל־
 הַיַּיִן לְ/בָאִים לְ/חֲקֹר מִמֶּסֶד׃³¹ אֶל־תִּרְאֵ
 יִיזְ כִּי יִתְאָדָם כִּי־יִתֵּן בְּ/כִּיס׃³² בְּ/כֹּס עֵינָו
 יִתְהַלֵּךְ בְּ/מִישְׁרִים׃³³ אַחֲרִית/וֹ כְּ/נַחֵשׁ
 יִשָּׂד וְ/כְ/צַפְעֵנִי יִפְרֹשׁ׃³⁴ עֵינֶיךָ יִרְאוּ
 זְרוֹת וְ/לְבָ/ךָ יִדְבַר תִּהְפְּכוֹת׃³⁵ וְ/הֵייתָ כְּ
 כְּ/שֹׁכֵב בְּ/לִבֵּים וְ/כְ/שֹׁכֵב בְּ/רֹאשׁ
 חֶבֶל׃³⁵ הִכּוּנִי בַל־חֲלִיתִי הִלְמוּנִי בַל־
 יִדְעֵתִי מִתִּי אֶקִּיץ אוֹסִיף אֲבַקֶּשׁ/נוּ עוֹד׃

24 אֶל־תִּקְנָא בְּ/אֲנָשֵׁי רָעָה וְ/אֶל־תִּתְאוּ

23 כִּי־תֵשֵׁב לְ/לַחֹם אֶת־מוֹשֶׁל בֵּין תְּבִין
 אֶת־אֲשֶׁר לְ/פָנֶיךָ׃² וְ/שְׁמַת שִׁכִּין בְּ/לֵעַ
 עַ/ךְ אִם־בָּעַל גִּפְשׁ אֶתְהָ׃³ אֶל־תִּתְאוּ^Q
 לְ/מִטְעַמוֹתֶי/וֹ וְ/הוּא לָחֵם כְּזָבִים׃⁴ אֶל־
 תִּיגַע לְ/הַעֲשִׂיר מְ/בִינְתֶ/ךָ חֲדַל׃⁵ הַתְּעוּף
 הַתְּעִיף עֵינֶיךָ בְּ/וֹ וְ/אֵינְנוּ כִּי עֲשֵׂה
 יַעֲשֶׂה־לְ/וֹ כִּנְפִים כְּ/נֶשֶׁר וְ/עִיף יַעוּף הַ
 הַ/שְּׁמַיִם׃ פ

6 אֶל־תִּלְחֹם אֶת־לָחֵם רַע עֵינִי וְ/אֶל־תִּתְאוּ
 תִּתְאָזִו לְ/מִטְעַמְתֶּי/וֹ׃⁷ כִּי | כְּמוֹ־שֹׁעַר בְּ
 בְּ/נִפְשׁוֹ כֹּן־הוּא אֶכְלֵ וְ/שִׁתָּה יֹאמֵר לְ/ךָ
 וְ/לְבָ/וֹ בַל־עֲמֶ/ךָ׃⁸ פֶּתֶ/ךָ־אֶכְלֵת תִּקְיֹא
 אֵ/נָה וְ/שִׁחַת דְּבַרֶיךָ הַנְּעִימִים׃⁹ בְּ/אֲזַנֵּי
 כְּסִיל אֶל־תִּדְבַר כִּי־יִבּוֹז לְ/שֹׁכֵל
 מִלִּיךָ׃¹⁰ אֶל־תִּסַּג גְּבוּל עוֹלָם וְ/בְ/שֹׁדֵי
 יְתוּמִים אֶל־תִּבְאֵ׃¹¹ כִּי־גֹאֲלִים חֲזֹק הוּא־
 יִרִיב אֶת־רִיבֶ/ךָ אֶתְ/ךָ׃¹² הִבִּיאָ/ה לְ
 לְ/מוֹסֵר לְבָ/ךָ וְ/אֲזַנְ/ךָ לְ/אֲמַר־י
 דַּעַת׃¹³ אֶל־תִּמְנַע מְ/נַעַר מוֹסֵר כִּי־תִכְנּוּ
 בְּ/שֹׁבֵט לֹא יָמוֹת׃¹⁴ אֶתְהָ בְּ/שֹׁבֵט תִּכְנּוּ
 וְ/נִפְשׁוּ/וֹ מְ/שֹׁאוֹל תִּצִּיל׃¹⁵ בְּנִי אִם־חֲכָם
 לְבָ/ךָ יִשְׁמַח לְבָ/י גַם־אֲנִי׃¹⁶ וְ/תִעְלֶזְנָה
 כְּלִזְתִּי בְּ/דִבְרֵי שְׁפָתֶיךָ מִיִּשְׂרָיִם׃¹⁷ אֶל־
 יִקְנָא לְבָ/ךָ בְּ/חֲטָאִים כִּי אִם־בְּ/יִרְאֵת
 יְהוֹה כְּלֵה־יּוֹם׃¹⁸ כִּי אִם־יֵשׁ אַחֲרִית וְ/

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.
 q We have abandoned or added a ketib/qere relative to BHS. In doing this we agree with L against BHS.

לְבַדְּךָ: ¹⁸ פֶּן־יִרְאֶה יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו וְ
 וְהִשִּׁיב מֵעַלְיוֹ אֶפְרוֹ: ¹⁹ אֶל־תִּתְחַר בְּ
 בְּ מַרְעִים אֶל־תִּקְנֵא בְּרָשָׁעִים: ²⁰ כִּי א
 לֹא־תִהְיֶה אַחֲרֵית לְרַע גֵּר רָשָׁעִים
 יִדְעֶךָ: ²¹ יִרְאֵ־אֶת־יְהוָה בְּנִי וְמִלֶּךְ עִם־
 שׁוֹנִים אֶל־תִּתְעַרֵּב: ²² כִּי־פִתְאֻם יִקּוּם
 אִידֹם וּפִיד שְׁנֵי־הֵם מִי
 יוֹדֵעַ: ²³ גַּם־אֵלֶּה לְחֻכְמֵי הַכֹּהֵן־
 פְּנִים בְּמִשְׁפָּט בַּל־טוֹב: ²⁴ אָמַר א לְרָשָׁע
 צְדִיק אֶתָּה יִקְבְּהוּ עַמִּים יִזְעַמוּ־הוּ
 לְאֲמִים: ²⁵ וְלִמְזִכִּיחִים יִנַּעַם וְעַל־יְהֵם
 תָּבוֹא בְרַכַּת־טוֹב: ²⁶ שְׁפִתַי יִשָּׁק מְשִׁיב
 דְּבָרִים נֹכְחִים: ²⁷ הֵכֵן בְּחוּץ א מְלֹאכְתֶּךָ
 וְעִתְדֶךָ בְּשֹׁדָה לְךָ אַחֲרֵי וּבְנִית בֵּיתְךָ

תֶּךָ: ²⁸ אֶל־תִּהְיֶה עַד־חַגְסֵם בְּרַעֲךָ וְהַפְתִּיתָ
 בְּשִׁפְתֵי־ךָ: ²⁹ אֶל־תֹּאמֶר כִּי־אֲשֶׁר עָשָׂה־
 לִי כֵן אֲעֹשֶׂה־לִּי אֲשִׁיב לְאִישׁ כִּי־פָעַל
 לִי: ³⁰ עַל־שֹׁדָה אִישׁ־עֲצַל עֲבַרְתִּי וְעַל־
 כָּרִם אָדָם חִסַּר־לֵב: ³¹ וְהִנֵּה עָלָה כָּלִי א
 קִמְשָׁנִים כְּסוּ פָנָיו חֲרָלִים וְגִדְרֵי אֲבָנָיו
 נִהְרָסָה: ³² וְאַחֲזָה אֲנֹכִי אֲשִׁית לְבָנִי
 רִאִיתִי לְקַחְתִּי מוֹסֵר: ³³ מְעַט שָׁנוֹת מְעַט
 תְּנוּמוֹת מְעַט א חֶבֶק יָדַי לְשֹׁכֵב: ³⁴ וְ
 וּבְאֶמְתֵּהֶלֶךְ רִישִׁי־ךָ וּמַחְסְרֵי־ךָ כִּי־אִישׁ
 מִגֵּן: ^פ

תִּתְאַזוּ לְהִיּוֹת אִתָּם: ² כִּי־שָׂדֵד ^{cC} יִהְיֶה
 לְבָם וְעָמַל שְׁפִתֵיהֶם תִּדְבַּרְנָה: ³ בְּ
 חֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת וְבִתְבוּנָה
 יִתְכַוֵּן: ⁴ וְבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלֹאוּ כָל־הוֹן
 יִקָּר וְנָעִים: ⁵ גְּבַר־חָכֶם בְּעוֹז וְאִישׁ־
 יָדַעַת מֵאֲמֵן־כָּח: ⁶ כִּי בְתַחְבְּלוֹת תַּעֲשֶׂה־
 לְךָ מִלְחָמָה וְתִשׁוּעָה בְּרַב
 יוֹעֵץ: ⁷ רָאמוֹת לְאֹיִל חֻכְמוֹת בְּשִׁעַר לֹא
 יִפְתַּח־פִּיהוּ: ⁸ מִחֻשָּׁב לְהִרְעֵ לְוֹ בְּעַל־
 מְזֻמוֹת יִקְרָאוּ: ⁹ זִמַּת אֹולֹת חֲטָאת וְ
 וְתוֹעֵבֶת לְאָדָם לֵץ: ¹⁰ הַתְּרַפִּיתָ בְּיוֹם
 צָרָה צָר כַּח־כָּה: ¹¹ הִצַּל לְקַחִים לְמֹות
 וּמָטִים לְהִרְגֵ אִם־תִּחְשׂוּךָ: ¹² כִּי־תֹאמֶר
 הֵן לֹא־יִדְעֵנוּ זֶה הֵן לֹא־תִכֵּן לְבוֹת א הוּא־
 יִבִּין וְנִצָּר גַּפְשֶׁךָ הוּא יִדַע וְהִשִּׁיב לְ
 לְ אָדָם כִּי־פָעַל־וֹ: ¹³ אֶכְלֵ־בְנִי דָבַשׁ כִּי־
 טוֹב וְנִפְתַּת מִתּוֹק עַל־חֶכְךָ: ¹⁴ כֵּן א דַּעֲהַ
 חֻכְמָה לְנִפְשֶׁךָ אִם־מִצָּאת וְיִשׁ אַחֲרֵית
 וְתִקְוֹתֶךָ לֹא תִכְרַת: ^פ
¹⁵ אֶל־תִּאָרֵב רָשָׁע לְגִנוּה צְדִיק אֶל־תִּשְׁדָּד
 רַב־צוּ: ¹⁶ ^{pQ} כִּי שִׁבַע א יפול צְדִיק וְקָם וְ
 וְרָשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בְרַעָה: ¹⁷ בְּנִפְלֵ ^{אויבִי־ד}
^{אויבִי־ךָ} אֶל־תִּשְׁמַח וְבִכְשָׁלִי אֶל־יִגַּל

C We read one or more accents in L differently from BHQ.
 c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.
 Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.
 p We read punctuation in L differently from BHS.
 y Yathir readings in L which we have designated as

Qeres when both Dothan and BHS list a Qere.

על־נֶתֶר וְ/שֶׁר בְּ/שָׁרִים עַל לְבַרְעֵ: פ
 21 אִם־רָעַב שָׁנְאָ/ךְ הָאֲכַלְ/הוּ לָחֶם וְ/אִם־
 צָמָא הִשְׁקֵ/הוּ מַיִם: 22 כִּי גִחְלִים אֶתָּה
 חֲתָה עַל־רֹאשׁ/וֹ וְ/יִהְיֶה יִשְׁלֶם־לְ/ךָ
 לְ/ךָ: 23 רֵיחַ צָפוֹן תַּחֲוֹלֵל גִּשְׁם וְ/פָנִים
 נִזְעָמִים לְשׁוֹן סִתָּר: 24 טוֹב שֶׁבֶת עַל־פְּנֵת־
 גַּג מְ/אֲשֶׁת **מדונים** מְדִינִים וְ/בֵית
 חֶבֶר: 25 מִיָּם קָרִים עַל־נַפֶּשׁ עֵיפָה וְ/
 וְ/שְׁמוּעָה טוֹבָה מְ/אֶרֶץ מֶרְחָק: 26 מַעֲיֵן
 נִרְפֶּשׁ וְ/מִקּוֹר מִשְׁחַת צְדִיק מָט לְ/פָנֶי־
 רֶשַׁע: 27 אֲכַל דְּבַשׁ הַרְבּוֹת לֹא־טוֹב וְ/חֶקֶר
 כְּבֹד/ם כְּבוֹד: 28 עֵיר פְּרוּצָה אֵין חוֹמָה
 אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצָר לְ/רוּחַ/וֹ:

26 בְּ/שֵׁלֶג אֲ/בִ/קִיץ וְ/כִ/מָטָר בְּ/קֶצֶר
 כֵּן לֹא־נֶאֱוָה לְ/כֶסֶל כְּבוֹד: 2 בְּ/צַפּוֹר לְ/ךָ
 לְ/ךָ/נֹגַד כְּ/דְרוֹר לְ/עוֹף כֵּן קִלְלַת חֲזָם **לא לך**
 תָּבֵא: 3 שׁוֹט לְ/סוּס מִתַּג לְ/חֲמוֹר וְ/שֶׁבֶט
 לְ/לֵגוֹ כְּסִילִים: 4 אֶל־תֵּעַן כְּסִיל בְּ/אוֹלֶת/וֹ
 פְּוִת־שׁוּה־לְ/וֹ גַם־אֶתָּה: 5 עֵנָה כְּסִיל כֵּן
 כֵּן /אוֹלֶת/וֹ פְּוִי־יֵהִי חָכֶם בְּ/עֵינָיו: 6 מִקְצָה
 רַגְלִים חָמֵס שֶׁתָּה שֶׁלַח דְּבָרִים בְּ/יַד־
 כְּסִיל: 7 דְּלִיּוֹ שְׁקִים מְ/פֶסֶח וְ/מִשָּׁל בְּ/פִי
 כְּסִילִים: 8 כְּ/צֶרֶר אָבוֹן בְּ/מִרְגָמָה כֹּן־נֹתֵן
 לְ/כֶסֶל כְּבוֹד: 9 חוֹחַ עֲלֶה בְּ/יַד־שֶׁבוֹר וְ/
 וְ/מִשָּׁל בְּ/פִי כְּסִילִים: 10 רַב מְחֹלֵל־כָּל וְ/
 וְ/שֶׁכַר כְּסִיל וְ/שֶׁכַר עֲבָרִים: 11 כְּ/כָלֵב שָׁב
 עַל־קֶא/וֹ כְּסִיל שׁוֹנָה בְּ/אוֹלֶת/וֹ: 12 רְאִיתָ

25 גַם־אֵלֶּה מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר הֶעֱתִיקוּ
 אֲנָשִׁי | חִזְקִיָּה מִלְד־יְהוּדָה: 2 כְּבֹד אֱלֹהִים
 הַסֵּתֵר דְּבַר וְ/כְבֹד מְלָכִים חֶקֶר
 דְּבַר: 3 שָׁמַיִם לְ/רוּם וְ/אֶרֶץ לְ/עֹמֶק וְ/לֵב
 מְלָכִים אֵין חֶקֶר: 4 הִגּוֹ סִיגִים מְ/בֶסֶף וְ/
 וְ/יִצָא לְ/צִרְף כְּלִי: 5 הִגּוֹ רֶשַׁע לְ/פָנֶי־מִלְד־
 וְ/יִכּוֹן בְּ/צִדֵק כֶּסֶף/וֹ: 6 אֶל־תַּתְּהַדֵּר לְ/ךָ
 לְ/פָנֶי־מִלְד־ וְ/בְ/מִקּוֹם גְּדֹלִים אֶל־
 תַּעֲמֹד: 7 כִּי טוֹב אֶמַר־לְ/ךָ עֲלֶה הִנֵּה מִ
 מְ/הַשְׁפִּיל/ךָ לְ/פָנֶי נְדִיב אֲשֶׁר רָאוּ
 עֵינָי/ךָ: 8 אֶל־תֵּצֵא לְ/רֵב מְהֵרָה פֶּן־מֵה
 תַּעֲשֶׂה בְּ/אֲחֵרִית/הָ בְּ/הַכְּלִים אֶת/ךָ רַעַ
 עַ/ךָ: 9 רִיב/ךָ רִיב אֶת־רַעַ/ךָ וְ/סוֹד אֲחֵר
 אֶל־תִּגְלֵ: 10 פְּוִי־חֶסֶד/ךָ שִׁמְעֵ וְ/דַבַּת/ךָ לֹא
 תָּשׁוּב: 11 תְּפוּחֵי זָהָב בְּ/מִשְׁכָּנֹת כֶּסֶף
 דְּבַר דְּבַר עַל־אִפְנֵי/וֹ: 12 גִּזְם זָהָב וְ/חֲלִי־
 כֶּתֶם מוֹכִיחַ חָכֶם עַל־אֲזֵן שִׁמְעֵת: 13 כֵּן
 כֵּן /צַנֹּת־שֵׁלֶג אֲ/בִ/יּוֹם קֶצֶר צִיר גֹּאֲמֵן לְ/ךָ
 לְ/שֶׁלַח/וֹ וְ/נַפֶּשׁ אֲדִנְי/וֹ יִשִּׁיב: פ
 14 נְשִׂאִים וְ/רוּחַ וְ/גִשְׁם אֵין אִישׁ מִתְהַלֵּל
 בְּ/מִתַּת־שָׁקֶר: 15 בְּ/אֶרֶץ אֲפִים יִפְתָּה קֶצֶץ
 וְ/לְשׁוֹן רֹכָה תִשְׁבַּר־גָּרֶם: 16 דְּבַשׁ מִצֵּאתָ
 אֲכַל דִּי/ךָ פְּוִת־שֶׁבֶט/נוֹ וְ/הַקֵּאתָ
 תְ/וֹ: 17 חֶקֶר רַגְלֵ/ךָ מְ/בֵית רַעַ/ךָ פְּוִת
 יִשְׁבַּע/ךָ וְ/שָׁנְאָ/ךָ: 18 מִפִּיץ וְ/חֶרֶב וְ/חֶזֶן
 שָׁנוֹן אִישׁ עֵנָה בְּ/רַעַ/הוּ עַד שָׁקֶר: 19 שֶׁן
 רָעָה וְ/רַגְלֵ מוֹעֵדֶת מִבְּטַח בּוֹגֵד בְּ/יּוֹם
 צָרָה: 20 מַעֲדָה בְּגֵד אֲ/בִ/יּוֹם קָרָה חֲמֵץ

27 אֶל־תִּתְהַלֵּל בְּיָוִם מַחֲר כִּי לֹא־תִדְעַ
 מִה־יִלְד יוֹם: ² יִהְלֹל/ךָ זָר וְלֹא־פִי/ךָ נִכְרִי
 וְאֶל־שִׁפְתֵי/ךָ: ³ כְּבֹד־אָבֹן וְנִטְל הַחֹל
 וְכַעַס אֲוִיל כְּבֹד מִשְׁנֵי/הֶם: ⁴ אֲכֹזְרִיּוֹת
 חֲמָה וְשֹׁטֵף אָף וְיָמִי יַעֲמֵד לְפָנָי
 קִנְיָה: ⁵ טוֹבָה ^Q תּוֹכַחַת מְגַלָּה מִמְּאֵהָבָה
 מִסִּתְרָת: ⁶ גִּנְאָמִים פִּצְעֵי אוֹהֵב וְנִעְתָרוֹת
 נְשִׁיקוֹת שׁוֹנֵא: ⁷ נִפְשׁ שְׂבֵעָה תְבוּס נִפְת
 וְנִפְשׁ רְעֵבָה כְּל־מֵר מִתּוֹק: ⁸ בְּצַפּוֹר
 נִוְדַדַּת מִזְקֵנָה כְּז־אִישׁ נִוְדַד מִמְּקוֹמָ
 מִ/ו: ⁹ שִׁמּוֹן וְקִטְרֵת יִשְׁמַח־לֵב וְיִמְתַק
 רְעֵהוּ מִעֲצַת־נִפְשׁ: ¹⁰ רַעֲךָ ^c וְרַעֲךָ ^c וְרַעֲךָ
 אָבִי/ךָ אֶל־תִּעָזֵב וְבֵית אָחִי/ךָ אֶל־תִּבּוֹא
 בְּיָוִם אִידִ/ךָ טוֹב שָׂכָן קְרוֹב מִמְּאָח
 רְחוֹק: ¹¹ חֲכָם בְּנִי וְשִׁמַּח לְבָי וְאֲשִׁיבָה
 חֲרָפִי דָבָר: ¹² עָרוֹם רֹאֵה רֵעֵה נִסְתָר
 פְּתָאִים עָבְרוּ נִעֲנְשׁוּ: ¹³ קַח־בְּגָד/ו כִּי־עָרַב
 זָר וְיִבְעַד נִכְרִיָּה חֲבֵל/הוּ: ¹⁴ מִבְּרֹךְ רַעֲהוּ
 אֶל/ו בְּקוֹל גָּדוֹל בְּבִקְרֵי הַשְּׂבִים קִלְלָה
 תַּחֲשֵׁב לְו: ¹⁵ דִּלְךָ טוֹרַד בְּיָוִם סִגְרִיר וְ
 וְאֲשֵׁת ^{מדוּנִים} מְדִינִים נִשְׁתָּוֵה: ¹⁶ צַפְנִיָּה
 צַפּוֹרוֹחַ וְשִׁמּוֹן יִמִּינִו יִקְרָא: ¹⁷ בְּרִזָּל בְּ

אִישׁ חֲכָם בְּעֵינָיו/ו תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמֶּנּוּ
 מִ/נוּ: ¹³ אָמַר עֲצֵל שָׁחַל בְּדֶרֶךְ אָרִי בֵּין
 הַרְחִיבוֹת: ¹⁴ הִדְלֵת תִּסּוֹב עַל־צִירָה וְ
 וְעֲצֵל עַל־מִטָּת/ו: ¹⁵ טָמֵן עֲצֵל יָד/ו בְּ
 בְּ/צִלְחַת גְּלֹאָה לְהִשִּׁיבָה אֶל־
 פִּי/ו: ¹⁶ חֲכָם עֲצֵל בְּעֵינָיו/ו מִשְׂבֵּעָה
 מִשִּׁיבֵי טַעַם: ¹⁷ מַחֲזִיק בְּ/אֲזִנֵי־כָלֵב עֲבָר
 מִתְעַבֵּר עַל־רֵיב לֹא־לְו: ¹⁸ בְּ/מִתְהַלֵּלָה
 הַיָּרֵה זָקִים חֲצִים וְמוֹת: ¹⁹ כְּז־אִישׁ רִמָּה
 אֶת־רַעֲהוּ וְ/אָמַר הַלֹּא־מִשְׁחַק
 אָנִי: ²⁰ בְּ/אֲפָס טַעַם תִּכְבֶּה־אֵשׁ וְ/בְ/אֵין
 גִּרְגֹן יִשְׁתַּק מְדוֹן: ²¹ פִּתְחֵם לְ/גַחְלִים וְ/עַצִּים
 לְ/אֵשׁ וְ/אִישׁ ^{מדוּנִים} מְדִינִים לְ/חֲרַחֲר־
 רֵיב: פ
²² דְּבָרֵי גִרְגֹן כְּ/מִתְהַלְּמִים וְ/הֵם יִרְדּוּ
 חֲדָרֵי־בָטָן: ²³ כֶּסֶף סִיגִים מְצַפֶּה עַל־חֲרָשׁ
 שִׁפְתֵי/ם דִּלְקִים וְ/לִב־רַע: ²⁴ בְּ/שִׁפְתֵי/ו בְּ
 בְּ/שִׁפְתֵי/ו יִנְכַר שׁוֹנֵא וְ/בְ/קִרְבֹּו יִשִּׁית
 מִרְמָה: ²⁵ כִּי־יִחַנְנוּ קוֹל/ו ^c אֶל־תִּאֲמֹן־בְּ/ו
 כִּי שְׂבַע תּוֹעֵבוֹת בְּ/לִבְ/ו: ²⁶ תִּכְפֶּסָה שׁוֹנֵאָה
 בְּ/מִשְׁאֹן תִּגְלָה רַעַת/ו בְּ/קִהַל: ²⁷ כִּרְה־
 שַׁחַת בְּ/הַ יִּפֹּל וְ/גִלְל אָבֹן אֶלְיִו
 תִּשׁוּב: ²⁸ לְשׁוֹן־שֶׁקֶר יִשְׁנֵא דְכִי/ו וְ/פֶה
 חָלַק יַעֲשֶׂה מִדְּחָה:

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

ב/ברזל יחד ו/איש יחד פְּנִירֵעַ
 ע/הו: ¹⁸ נֹצֵר תֵּאֲנֶה יֹאכֵל פְּרִי/ה ו/שֹׁמֵר
 אֲדַנְיָו יִכְבֹּד: ¹⁹ ב/מִים ה/פְּנִים ל/פְּנִים כֹּן
 לִב־הָ/אָדָם ל/אָדָם: ²⁰ שְׂאוֹל ו/אֲבֹדוּ
 לֹא תִשְׁבַּעְנָה ו/עֵינֵי הָ/אָדָם לֹא
 תִשְׁבַּעְנָה: ²¹ מִצְרָף ל/כֶּסֶף ו/כֹּוֹר ל/זָהָב
 ו/אִישׁ ל/פִּי מֵהִלְלוֹ: ²² אִם תִּכְתּוֹשׁ-אֶת
 הָ/אֹוֶל | ב/מִכְתֵּשׁ ב/תוֹד הָ/רִיפּוֹת ב
 ב/עֲלֵי לֹא-תִסּוֹר מ/עֲלֵיו אֹוֶל/ת: ^פ
²³ יִדַּע תִּדַּע פְּנֵי צֹאנֶיךָ שֵׁית לְבָךָ ל
 ל/עֲדָרִים: ²⁴ כִּי לֹא ל/עוֹלָם חֶסֶן ו/אִם-יָזֹר
 ל/דוֹר דוֹר ו/דוֹר: ²⁵ גָּלָה חֲצִיר ו/נִרְאָה-
 דָּשָׂא ו/נֶאֱסָפוּ עֲשׂוֹבוֹת הָרִים: ²⁶ כְּבָשִׂים
 ל/לְבוֹשׁיךָ ו/מִחִיר שׁוֹדָה עֲתוּדִים: ²⁷ ו/דִּי
 | חֵלֶב עֲזִים ל/לַחֲמֶיךָ ל/לֶחֶם בֵּית/ךָ ו/חַיִּים ל/נִעְרוֹתֶיךָ:

ו/תְּרַבִּית ל/חֹוֶן דְּלִים יִקְבַּצ/נו: ⁹ מִסִּיר
 אֲזַנְו מ/שְׁמַע תוֹרָה גַּם-תִּפְלֹת/ו
 תוֹעֵבָה: ¹⁰ מִשְׁגָּה יִשְׂרִים | ב/דְּרָךְ רַע ב
 ב/שְׁחוֹת/ו הוֹא-יפּוֹל ו/תְּמִימִים יִנְחִלוּ-
 טוֹב: ¹¹ חֲכָם ב/עֵינָיו אִישׁ עֲשִׂיר ו/דֹל
 מִבֵּין יִחְקֹר/נו: ¹² ב/עֲלָץ צְדִיקִים רַבָּה
 תִּפְאַרַת ו/ב/קוֹם רְשָׁעִים יִחַפֵּשׁ
 אָדָם: ¹³ מִכֶּסֶה פֶּשַׁע/ו לֹא יִצְלִיחַ ו/מוֹדָה
 ו/עֲזָב יִרְחָם: ¹⁴ אֲשֶׁרִי אָדָם מִפְּתַד תִּמִּיד
 ו/מִקְשָׁה לְבוֹ יפּוֹל ב/רַעָה: ¹⁵ אֲרִי-נָהֵם
 ו/דָב שׁוֹקֵק מִשָּׁל רְשָׁע עַל עַס-דָּל: ¹⁶ נְגִיד
 חֶסֶר תְּבוֹנוֹת ו/רַב מַעֲשָׂקוֹת שְׁנֵי שְׁנָא
 בְּצַע יֶאֱרִיךְ יָמִים: ^פ
¹⁷ אָדָם עֲשָׂק ב/דָם-נִפְשׁ^Q עַד-בּוֹר יָנוֹס
 אֶל-יִתְמֻכּוֹב/ו: ¹⁸ הוֹלֵךְ תָּמִים יוֹשֵׁעַ ו/
 ו/נִעַקֵּשׁ דְּרָכִים יפּוֹל ב/אֶחָת: ¹⁹ עֶבֶד
 אֲדַמַּת/ו יִשְׁבַּע-לֶחֶם ו/מִרְדֵּף רִקִּים יִשְׁבַּע-
 רִישׁ: ²⁰ אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב-בְּרָכוֹת ו/אֶץ ל
 ל/הֶעֱשִׂיר לֹא יִנָּקֶה: ²¹ הַכֶּר-פְּנִים לֹא-טוֹב
 ו/עַל-פֶּת-לֶחֶם יִפְשַׁע-גָּבֵר: ²² נִבְהַל ל/הוֹן
 אִישׁ רַע עֵין ו/לֹא-יִדַּע כִּי-יִחְסֹר יִבָּא
 א/נו: ²³ מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חוֹן יִמְצֵא מ
 מ/מַחְלִיק לְשׁוֹן: ²⁴ גּוֹזֵל | אֲבִיו ו/אִמּוֹ
 ו/אִמֵּר אֵין-פֶּשַׁע חֵבֵר הוֹא ל/אִישׁ
 מִשְׁחִית: ²⁵ רַחֲב־נִפְשׁ יִגְרָה מְדוֹן ו/בוֹטַח

ב/ברזל יחד ו/איש יחד פְּנִירֵעַ
 ע/הו: ¹⁸ נֹצֵר תֵּאֲנֶה יֹאכֵל פְּרִי/ה ו/שֹׁמֵר
 אֲדַנְיָו יִכְבֹּד: ¹⁹ ב/מִים ה/פְּנִים ל/פְּנִים כֹּן
 לִב־הָ/אָדָם ל/אָדָם: ²⁰ שְׂאוֹל ו/אֲבֹדוּ
 לֹא תִשְׁבַּעְנָה ו/עֵינֵי הָ/אָדָם לֹא
 תִשְׁבַּעְנָה: ²¹ מִצְרָף ל/כֶּסֶף ו/כֹּוֹר ל/זָהָב
 ו/אִישׁ ל/פִּי מֵהִלְלוֹ: ²² אִם תִּכְתּוֹשׁ-אֶת
 הָ/אֹוֶל | ב/מִכְתֵּשׁ ב/תוֹד הָ/רִיפּוֹת ב
 ב/עֲלֵי לֹא-תִסּוֹר מ/עֲלֵיו אֹוֶל/ת: ^פ
²³ יִדַּע תִּדַּע פְּנֵי צֹאנֶיךָ שֵׁית לְבָךָ ל
 ל/עֲדָרִים: ²⁴ כִּי לֹא ל/עוֹלָם חֶסֶן ו/אִם-יָזֹר
 ל/דוֹר דוֹר ו/דוֹר: ²⁵ גָּלָה חֲצִיר ו/נִרְאָה-
 דָּשָׂא ו/נֶאֱסָפוּ עֲשׂוֹבוֹת הָרִים: ²⁶ כְּבָשִׂים
 ל/לְבוֹשׁיךָ ו/מִחִיר שׁוֹדָה עֲתוּדִים: ²⁷ ו/דִּי
 | חֵלֶב עֲזִים ל/לַחֲמֶיךָ ל/לֶחֶם בֵּית/ךָ ו/חַיִּים ל/נִעְרוֹתֶיךָ:

28 נָסוּ ו/אִין-רֹדֵף רְשָׁע ו/צְדִיקִים כ
 כ/כִּפִּיר יִבְטַח: ² ב/פֶּשַׁע אֶרֶץ רַבִּים
 שָׂרִי/ה ו/ב/אָדָם מִבֵּין יִדַּע כֹּן
 יֶאֱרִיךְ: ³ גָּבֵר רֶשׁ ו/עֲשָׂק דְּלִים מִטֵּר סַחֵף
 ו/אִין לָחֵם: ⁴ עֲזִבֵי תוֹרָה יִהְלֹו רְשָׁע ו/
 ו/שְׁמֵרֵי תוֹרָה יִתְגַּרוּ ב/ם: ^פ
⁵ אֲנִשִּׁירֵעַ לֹא-יִבִּינוּ מִשְׁפָּט ו/מִבְּקָשִׁי
 יְהוֹה יִבִּינוּ כָל: ⁶ טוֹב-רֶשׁ הוֹלֵךְ ב/תַּמּוֹ
 מ/עַקֵּשׁ דְּרָכִים ו/הוֹא עֲשִׂיר: ⁷ נוֹצֵר תוֹרָה
 כֹּן מִבֵּין ו/רַעָה זוֹלָלִים יְכַלִּים
 אֲבִיו: ⁸ מִרְבֵּה הוֹנוֹ ב/נִשְׁדָּ ו/ב/תְּרַבִּית ו/

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.
 c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

וְיִנְיַח־דָּ וְיִתֵּן מִעֲדָנִים לְנַפְשׁוֹ׃ פ
 18 בְּאֵין חֲזוֹן יִפְרַע עִם וְשֹׁמֵר תּוֹרָה
 אֲשֶׁר־הוּ׃ 19 בְּדַבְרִים לֹא־יִסָּר עֶבֶד כִּי־
 יִבִּין וְאֵין מַעֲנָה׃ 20 חֲזִיתַי אִישׁ אֵין בְּ
 בְּ דַבְרָיו תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמֶּנּוּ׃ 21 מִפִּנְק
 מִנְעַר עֲבָדָיו וְאֶחְרִיתָיו יִהְיֶה
 מִנּוֹן׃ 22 אִישׁ־אֶף יִגְרֶה מְדוֹן וּבַעַל חֲמָה
 רַב־פֶּשַׁע׃ 23 גְּאוֹת אָדָם תִּשְׁפִּיל־נּוֹ וְשִׁפְל־
 רוּחַ יִתְמַד כְּבוֹד׃ 24 חוֹלֵק עִם־גֹּב שׁוֹנֵא
 נַפְשׁוֹ אֱלֹהִים יִשְׁמַע וְלֹא יִגִּיד׃ 25 חֲרַדַּת
 אָדָם יִתֵּן מוֹקֵשׁ וּבּוֹטַח בַּיהוָה
 יִשְׁגֹּב׃ 26 רַבִּים מִבְּקָשִׁים פְּנִי־מוֹשֵׁל וְ
 מִיְהוָה מִשְׁפֹּט־אִישׁ׃ 27 תּוֹעֲבַת צְדִיקִים
 אִישׁ עוֹל וְתּוֹעֲבַת רָשָׁע יִשְׁר־דָּרָד׃ פ

30 דַּבְרֵי אֶגּוֹר בּוֹיָקָה הַמִּשָּׂא נֹאֵם
 הַגִּבֹּר לְאִיתִיאל לְאִיתִיאל וְאֶבֶל׃ 2 כִּי
 בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא־בִינַת אָדָם לִ
 לִי׃ 3 וְלֹא־לְמַדְתִּי חֲכָמָה וְדַעַת קְדָשִׁים
 אֲדַע׃ 4 מִי עָלָה־שָׁמַיִם וְיִרַד מִי אֶסְפֶּה־
 רוּחַ אֲבִי וְחִפְּנָיו מִי צָרַר־מַיִם אֲבִי שְׁמֵלָה
 מִי הִקִּים כָּל־אֶפְסֵי־אָרֶץ מִה־שָׁמַיִם וְמִה־
 שָׁמַיִם בְּנִי כִי תִדַע׃ 5 כָּל־אֲמַרְתִּי אֱלוֹהִים
 צְרוּפָה מִגֵּן הוּא לְחֹסִים בְּוִי׃ 6 אֶל־תּוֹסֵף
 עַל־דַּבְרָיו פְּנִי־יֹכֵחַ בְּךָ וְנִכְזַבְתָּ׃ פ
 7 שְׁתִּים שְׁאֵלְתִי מֵאֲתָךְ אֶל־תִּמְנַע מִמֶּנִּי
 בְּטָרִם אָמוֹת׃ 8 שְׂוֹא וְדַבֵּר־כְּזָב הַרְחֵק
 מִמֶּנִּי רֹאשׁ וְעֶשֶׂר אֶל־תִּתְּנֵנִי לִי הַטְרִיפֵ

עַל־יְהוָה יִדְשֹׁן׃ 26 בּוֹטַח בְּלֵב וְהוּא כִסִּיל
 וְהוֹלֵד בְּחֲכָמָה הוּא יִמְלֹט׃ 27 גּוֹתֵן לְרֵשׁ
 אֵין מַחְסוֹר וּמַעֲלִים עֵינָיו רַב־
 מְאֹרֹת׃ 28 בְּקוֹם רָשָׁעִים יִסָּר אָדָם וְ
 וְבְאֶבְדָּם יִרְבוּ צְדִיקִים׃

29 אִישׁ תּוֹכַחֹת מִקְשֵׁה־עֶרְף פָּתַע
 יִשְׁבֵּר וְאֵין מִרְפָּא׃ 2 בְּרַבּוֹת צְדִיקִים
 יִשְׂמַח הָעַם וּבְמִשְׁלַל רָשָׁע יֶאֱנַח
 עִם׃ 3 אִישׁ־אֶהֱב חֲכָמָה יִשְׂמַח אָבִיו וְ
 וְרַעָה זֹנוֹת יֶאֱבֹד־הוֹן׃ 4 מְלֹךְ בְּמִשְׁפָּט
 יַעֲמִיד אָרֶץ וְאִישׁ תְּרוֹמוֹת יַהֲרֹס
 סָנָה׃ 5 גִּבֹּר מַחְלִיק עַל־רַעְהוּ וְרֶשֶׁת
 פּוֹרֵשׁ עַל־פְּעַמָּיו׃ 6 בְּפֶשַׁע אִישׁ רַע
 מוֹקֵשׁ וְצְדִיק יִרוּן וְשִׁמְחָה׃ 7 יִדַּע צְדִיק
 דִּין דָּלִים רָשָׁע לֹא־יִבִּין דַּעַת׃ 8 אֲנָשִׁי לְצוֹן
 יִפְיחוּ קָרִיָה וְחֲכָמִים יִשִּׁיבוּ אֶף׃ 9 אִישׁ־
 חָכָם גִּשְׁפֹּט אֶת־אִישׁ אֹיִל וְרַגְזוֹ וְשִׁחַק
 וְאֵין נַחַת׃ 10 אֲנָשִׁי דָמִים יִשְׁנְאוּ־תָם וְ
 וְיִשְׁרִים יִבְקָשׁוּ נַפְשׁוֹ׃ 11 כָּל־רוּחַ וְיוֹצִיא
 כִסִּיל וְחָכָם בְּאֶחְזוֹר יִשְׁבַּח־נָה׃ 12 מִשְׁלַל
 מִקְשִׁיב עַל־דַּבְר־שִׁקָּר כָּל־מִשְׁרָתִיו
 רָשָׁעִים׃ 13 רֵשׁ וְאִישׁ תִּכְכִּים נִפְגְּשׁוּ
 מֵאִיר־עֵינָי שְׁנִי־הֵם יְהוָה׃ 14 מְלֹךְ שׁוֹפֵט
 בְּאֶמֶת דָּלִים כָּסֵא וְלֶעֶד יִכּוֹן׃ 15 שִׁבֹּט
 וְתוֹכַחַת יִתֵּן חֲכָמָה וְנֶעַר מְשַׁלַּח מִבֵּית
 אִמּוֹ׃ 16 בְּרַבּוֹת רָשָׁעִים יִרְבֶּה־פֶּשַׁע וְ
 וְצְדִיקִים בְּמִפְלֹתָם יִרְאוּ׃ 17 יִסָּר בְּנֵי־

מַחְכְּמִים: ²⁵ הַנְּמָלִים עִם לֹא־עָזוּ וְיִכְנֹנוּ
 בַּקִּיץ לַחֲמִם: ²⁶ שְׁפָנִים עִם לֹא־עָצוּם וְ
 וְיִשְׁימוּ בַסֵּלַע בֵּיתָם: ²⁷ מֶלֶךְ אֵין לְ
 לְאַרְבֶּה וְיֵצֵא חֲצִץ כֹּל/ו: ²⁸ שְׁמֵמִית בְּ
 בַיָּדִים תִּתְפֹּשׂ וְהִיא בַהֵיכָלִי מֶלֶךְ: פ
²⁹ שְׁלֹשָׁה הֵמָּה מִיִּטְיָבִי צָעֵד וְאַרְבַּעַה
 מִיִּטְבִי לָכֵת: ³⁰ לִישׁ גְּבוּר בְּבִהְמָה וְלֹא־
 יָשׁוּב מִפְּנֵי־כָל: ³¹ זְרִיר מִתְנַגֵּם אוֹתִישׁ
 וְמֶלֶךְ אֶלְקוּם עִמּוֹ: ³² אִם־נִבְלָתָ בְּ
 בַהֲתַנְשֵׂא וְאִם־זְמוֹת יָד לְפָה: ³³ כִּי מִיץ
 חֶלֶב יוֹצִיא חֲמָאָה וְמִיץ־אֵף יוֹצִיא דָם וְ
 וְמִיץ אֲפִים יוֹצִיא רִיב: פ

31 דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר־
 יִסְרָתוּ אִמּוֹ: ² מִה־בְּרִי וְמִה־בְּרִבְטָנִי
 וְמִה־בְּרִנְדְרִי: ³ אֶל־תִּתֵּן לַנְּשִׁים חֵיל/ךְ
 וְדַרְכֵי/ךְ לְמַחֹת מְלָכִין: ⁴ אֵל לְמַלְכִים
 לְמוֹאֵל אֵל לְמַלְכִים שְׁתוּיִין וְלַרוֹזְזִים
^א אֵי שִׁכָּר: ⁵ פֹּן־יִשְׁתָּה וְיִשְׁכַּח מַחְקֶךָ וְ
 וְיִשְׁנָה דִין כָּל־בְּנֵי־עַנִי: ⁶ תִּגְוֶשְׁכָּר לְ
 לְאוֹבֵד וְיִיזוּ לְמָרִי נֶפֶשׁ: ⁷ יִשְׁתָּה וְיִשְׁכַּח
 רִישׁוֹ וְעַמְלּוֹ לֹא יִזְכַּר־עוֹד: ⁸ פִּתַח־פִּי/ךְ
 לְאֵלִים אֶל־דִּין כָּל־בְּנֵי חֲלוּף: ⁹ פִּתַח־פִּי/ךְ
 שִׁפְט־צַדִּיק וְדִין עַנִי וְאַבְיוֹן: פ
¹⁰ אֲשֶׁת־חֵיל מִי יִמְצָא וְרַחֵק מִפְּנֵינִים
 מִכָּר/ה: ¹¹ בְּטַח בָּהָ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל
 לֹא יַחְסֹר: ¹² גְּמֻלָתָהּ טוֹב וְלֹא־רָע כָּל

פִּנְי לַחֵם חֶק/י: ⁹ פֶּן אֲשַׁבַּע וְכַחֲשֵׁתִי
 וְאִמְרֵתִי מִי יְהוֹה וְפֶן־אֲנַרְשׁ וְגִגְבַתִּי וְ
 וְתִפְשֵׁתִי שֵׁם אֱלֹהֵי: פ
¹⁰ אֶל־תִּלְשֵׁן עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָי/ו אֲדֹנָי/ו פֶּן־
 יִקְלַל/ךְ וְאִשְׁמַת: ¹¹ דוֹר אָבִיו יִקְלַל וְ
 וְאֶת־אִמּוֹ לֹא יִבְרַךְ: ¹² דוֹר טְהוֹר בְּ
 בַעֲיִנָיו וְמִצְאָתָו לֹא רַחֵץ: ¹³ דוֹר מָה־
 רָמוּ עֵינָיו וְעַפְעָפִיו יִנְשָׂאוּ: ¹⁴ דוֹר וְ
 חֲרָבוֹת שָׁנִיו וְמִמְאֲכָלוֹת מִתְלַעְתְּיוֹ: ¹⁵ לְ
 לְאֶכְל עֲנִיִים מִאָרֶץ וְאַבְיוֹנִים מִאָדָם: פ
¹⁵ לְעֵלוּקָה וְשֵׁתִי בְנוֹת הַבַּיִת הַבַּיִת שְׁלוֹשׁ
 הַנָּה לֹא תִשְׁבַּעְנָה אֲרַבַּע לֹא־אֲמָרוּ
 הוֹן: ¹⁶ שְׂאוֹל וְעֹצֵר רַחֵם אָרֶץ לֹא־שִׁבַּעְנָה
 מִים וְאִשׁ לֹא־אֲמָרָה הוֹן: ¹⁷ עֵין וְתִלְעַג
 לְאָב וְתִבּוֹז לְיִקְהֵת־אִם יִקְרוּ/ה עֲרִבֵי־
 גַחַל וְיִאֲכָלוּ/הּ בְּנֵי־נֶשֶׁר: פ
¹⁸ שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמֶּנִּי וְאַרְבַּע וְ
 וְאַרְבַּעַה לֹא יִדְעֵתִים: ¹⁹ דָּרֶךְ הַנֶּשֶׁר וְ
 בְּשָׁמַיִם דָּרֶךְ נַחֲשׁ עָלֵי צוֹר דָּרֶךְ־אֲנִיָּה
 בְּלִבִּים וְדָרֶךְ גְּבוּר בְּעֵלְמָה: ²⁰ כֶּן וְדָרֶךְ
 אִשָּׁה מִנְּאֻפֵּת אֲכָלָה וְמִחַתָּה פִּיהָ וְ
 וְאִמְרָה לֹא־פָעַלְתִּי אֲוֹן: פ
²¹ תַּחַת שְׁלוֹשׁ רַגְזָה אָרֶץ וְתַחַת אֲרַבַּע
 לֹא־תוֹכַל שְׂאֵת: ²² תַּחַת־עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְ
 וְנִבֵּל כִּי יִשְׁבַּע־לַחֵם: ²³ תַּחַת שְׁנוּאָה כִּי
 תִבְעַל וְשִׁפְחָה כִּי־תִירַשׁ גְּבַרְתָּ/ה: פ
²⁴ אֲרַבַּעַה הֵם קִטְנֵי־אָרֶץ וְהֵמָּה חֲכָמִים

C We read one or more accents in L differently from BHQ.

יְרֵאֵת־יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: ³¹תִּגְוַל־לָהּ מִ
 מִ/פְּרִי יָדֶיהָ וְ/יִהְלֹלֶהָ בְּ/שִׁעְרֵיהֶם
 מִעֲשֵׂיהָ:

End of Proverbs

יְמֵי חַיֶּיהָ: ^U ¹³דִּרְשָׁה צִמְר וְ/פִשְׁתִּים וְ
 וְ/תַעֲשֶׂ בְּ/חֶפֶץ כַּפֵּיהָ: ¹⁴הִיְתָה בְּ/אֲנִיּוֹת
 סוֹחֵר מִ/מְרָחֵק תָּבִיא לַחֲמָה: ¹⁵וְ/תִקֵּם אֶ
 בְּ/עוֹד לַיְלָה וְ/תִתֵּן טָרֵף לְ/בֵיתָהּ וְ/חֵק
 לְ/נַעֲרֹתֶיהָ: ¹⁶זָמְמָה שָׂדֵה וְ/תִקַּח/הּוּ מִ
 מִ/פְּרִי כַפֵּיהָ ^{נטע} נִטְעָה כָרֶם: ¹⁷חָגְרָה בְּ
 בְּ/עוֹז מְתַנֶּה וְ/תִאֲמָץ
 זִרְעוֹתֶיהָ: ¹⁸טָעְמָה בִּי־טוֹב סַחֲרָה לֹא־
 יִכְבֶּה ^{ב/ליל} בְּ/לַיְלָה גֵרָה: ¹⁹יָדֶיהָ שִׁלְחָה
 בְּ/כִישׁוֹר וְ/כַפֵּיהָ תִמְכוּ פִלֶּךְ: ²⁰בַּפֶּה
 פָּרְשָׂה לְ/עֵנִי וְ/יָדֶיהָ שִׁלְחָה לְ
 לְ/אֲבִיוֹן: ²¹לֹא־תִירָא לְ/בֵיתָהּ מִ/שִׁלֵּג כִּי
 כָל־בֵּיתָהּ לְבָשׁ שָׁנִים: ²²מִרְבָּדִים עָשְׂתָה־
 לָהּ שֵׁשׁ וְ/אֲרָגְמָן לְבוּשָׁה: ²³נֹדַע בְּ
 בְּ/שִׁעְרֵיהֶם בַּעֲלָהּ בְּ/שַׁבָּת/וּ עַם־זִקְנֵי־
 אֲרָץ: ²⁴סָדִין עָשְׂתָה וְ/תִמְכֹּר וְ/חֲגוֹר
 נִתְּנָה לְ/כְנָעֵנִי: ²⁵עוֹזֶה־הַדֶּר לְבוּשָׁה וְ
 וְ/תִשְׁחֵק לְ/יּוֹם אַחֲרוֹן: ²⁶פִּיהָ פִתְחָה בְּ
 בְּ/חֶכְמָה וְ/תוֹרַת־חֹסֶד עַל־לְשׁוֹנָהּ
 גֵרָה: ²⁷צוֹפִיָה הֵלִיכּוֹת בֵּיתָהּ וְ/לֶחֶם
 עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל: ²⁸קָמוּ בְנֵיהָ וְ
 וְ/יֹאשְׁרוּהָ בַעֲלָהּ וְ/יִהְלֹל/הּ: ^{ncQ} ²⁹רַבּוֹת
 בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְ/אֵת עֲלִית עַל־כָּל
 לְ/נָה: ³⁰שָׁקַר הָ/חֵן וְ/הֶבֶל הָ/יָפִי אִשָּׁה

U We agree with both BHS 1997 and BHQ on an unexpected reading.

Q Marks a place where we agree with BHQ against BHS in reading L.

c We read one or more accents in L differently than BHS. Often this notation indicates a typographical error in BHS.

n Marks an anomalous form.

The Westminster Leningrad Codex
Version 4.16

Proverbs

Attributed to:

Shemu'el ben Ya'akov
Aharon ben-Mosheh ben-Asher
ca 1008

Active maintenance of machine-readable version:

Stephen K. Salisbury, Editor
steve@grovescenter.org

Kirk E. Lowery, Senior editor
kirk@grovescenter.org

Transcription to Unicode/XML:

Christopher V. Kimball
transcriber@tanach.us

Edition:

Unicode/XML Westminster Leningrad Codex
<http://www.tanach.us/Tanach.xml>

Transcribed by WLC2XML of 6 Jun 2010 at 01 Jun 2012 @ 10:24.08. Build number:
23.0. Converted to ODT by XML2ODT.xml dated 22 Dec 2010 on 2012.06.01-10.27.
Build number: 23.0 . 26 pages. Layout: Full; Content: Morphology.

This document is in the public domain.